

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Insarati oddelci: Ljubljana, Šelen-
burgova ul. 8. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri poštni čeki zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor:
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu

Rimski protokol in rimski govori

Malokatera mednarodna politična akcija, katerih v zadnjih letih resnično nismo malo doživeli, je bila predmet tako napetega zanimanja evropske javnosti kakor rimska konferenca vladnih šefov Italije, Avstrije in Madžarske. Šlo je za zaključno fazo že dolgo trajajoče diplomatske igre Rima v najobčutljivejši točki evropske politike v Podunavju. Konferenca se je dejansko pripravljala še mesece; nji so veljali Suvichevi obiski, pripravljala jo je časopisna kampanja, pospešili pa so jo dramatični dogodki v Avstriji sami.

V primeri z ugičnanji in pričakovanji pa je uradni rezultat, dokumentiran v znanih rimskih protokolih, mnoge razočaral. Objavljena vsebina političnega in gospodarskega sporazuma je precej brezbarvna. Izostala je pred vsem carska unija, ki se je napovedovala. Tudi druge gospodarske določbe so pridržane še specialnim konvencijam, v političnem delu pa so puščena vsaj formalno odprta vrata vsem interesiranim državam z edinim pogojem, da priznajo kot osnovo za svoj pristop neodvisnost Avstrije. Simpatično je na mednarodno javnost učinkovala motivacija, da ima služiti sporazum ohranitvi miru in gospodarski obnovi Evrope. V resnici tudi ni v besedilu nobene točke, ki bi se mogla smatrati z ozirom na obstoječe razmere v Srednji Evropi za kočljivo in zlasti vprašanje revizije ni niti omenjeno.

Politični protokol sam po sebi torej ne prinaša mnogo novega in bi bil v svojem bistvu zgolj nekakša slovesna deklaracija obstoječega stanja, kajti tudi če do zdaj se ni na Dunaju in v Budimpešti zgodilo ničesar bistvenega brez vednosti in odobritve Rima. V tem pogledu bi tedaj tudi formalna obveznost konzultacije mnogo ne spremenila. Seveda pa je stara izkušnja, da se diplomatski dokumenti poslužujejo zelo oprezne terminologije in se običajno njih pravi pomen spozna šele v aplikaciji. Zato je bil tudi tekst rimskih protokolov sprejet v inozemstvu s primerno rezervjo, da se definitivno stališče zavzame šele takrat, ko bo praksa dala podlago za končno sodbo. V tem smislu je označil svoje stališče že v naprej naš zunanji minister Jevtič in pretekli teden še enkrat njegov češkoslovaški kolega Beneš.

Bolj od vsebine sklenjenega sporazuma pa je prenesel evropsko javnost govor, ki ga je prejšnjo nedeljo pred fašističnimi voditelji v Rimu imel Mussolini in ki je deloma obravnaval tudi rimski sestanek. Iz Mussolinijevih besed je bilo slišati zelo malo o miru in obnovi, zato pa je bilo v njih tem več samozvestnega rožljanja z orožjem.

Naravno je, da je Mussolinijev govor posebno močno učinkoval v Franciji. Saj je bil nepričakovana in prav svojevredna ilustracija vedno zatrevanega francosko-italijanskega soglasja v srednjeevropski politiki. Ni se torej čuditi razočaranju, ki ga je pokazal francoski tisk vseh strank in smeri od leve do desnice. Vsi listi so podčrtavali razlike in nasprotja med navidezno miroljubnim protokolom in nič dobrega obetajočimi Mussolinijevimi napovedmi. Mussolinijev poudarjanje pravičnosti madžarskih zahtev po reviziji trianonskih mej in njegovo solidariziranje z revizionistično politiko nista samo prav slaba podlaga za možnost sodelovanja z Malo antanto, marveč naravnost negacija trditve v političnem protokolu, da izhaja rimski dogovor iz motiva ohranitvi miru in notranje konsolidacije v Evropi. Izgledi na ojačeno ofenzivo proti obstoječemu teritorialnemu stanju že v naprej izključujejo medsebojno zaupanje, brez katerega ni niti gospodarskega niti političnega ozdravljenja.

Pa ne samo pasus o reviziji, tudi vsa ostala vsebina Mussolinijevih govora priti, da se ni politika rimskega fašizma niti v eni točki približala francoski liniji. Omalovaževanje Društva narodov, aluzija na kolonialno ekspanzijo v Afriki in končno malo vpludna opazka o silih in konservativnih narodih, ki hočejo zapirati pot duševnemu in gospodarskemu prodiranju — vse to je v Parizu očividno odprlo oči o pravih namelih Rima, ki so ga vodili tudi v pogajanjih z Dunajem in Pešto.

V tem pogledu sme biti Evropa hvaležna Mussoliniju, da je razčistil situacijo in razpršil morebitne zmotne. Drugo vprašanje je seveda, ali je s svojo samozavestno iskrenostjo storil uslugo sebi in svojim političnim zavezanecem. Neprikrito zadoščanje hitlerjevskemu tisku ga je lahko poučilo, da si Nemčija nad efektom njegovih izjavjanj za enkrat zadovoljno mane roke.

Miroljubna Evropa bo imela priliko in možnost, da o pravem času prepreči zapletljaj, ki bi utegnili nastati v Podunavju, če bi se prepusila neomejena in neovirana iniciativa onim, ki že danes priznavajo za svoj cilj spremembo obstoječega stanja in premaknitev sred-

SENAT KONČAVA RAZPRAVO Včeraj je odobril proračune vseh resorov razen zunanjega, ki pride na vrsto danes — Zasavska cesta v debati — Senator Gregorin zahteva ureditev dinarjevega kurza

Beograd, 26. marca. p. Senat je včeraj in danes ves dan nadaljeval podrobno razpravo o proračunu in je v teku današnjega dne odobril vse proračune razen zunanjega ministrstva. O tem in o finančnem zakonu bo razpravljala na jutrišnji seji. Včeraj so bili odobreni proračuni notranjega, vojnega, socialnega in prometnega ministrstva (obširneje smo o tem poročali že v ponedeljskem »Jutru«), danes pa se je vršila podrobna razprava o proračunih kmetijskega, gradbenega in trgovskega ministrstva ter ministrstva za šume in rude in za telesno vzgojo. V teku današnje seje sta med drugim govorila senatorja gg. dr. Gustav Gregorin in dr. Janko Rajar. Dr. Gregorin se je pečal v glavnem s problemom naše valute in zahteval izenačenje notranjega in zunanjega kurza dinarja. Dr. Rajar pa se je bavil obširno s problemom osiromašenja kmeta in zahteval nadaljnje ukrepe za zaščito tega najvažnejšega stanu v naši državi.

Veliko zanimanje vlada za jutrišnji sejo senata, na kateri bo podal zunanji minister g. Bogoliub Jevtič daljši ekspoziciji. Poleg vprašanih, ki jih je obravnaval že v svojem ekspoziciji v Narodni skupščini, se bo dotaknil tudi najnovejših dogodkov v mednarodni politiki in predvsem pojasnil stališče Jugoslavije do rimskih dogovorov med Italijo, Avstrijo in Madžarsko glede podunavskega problema.

Gradbeno ministrstvo

Dopoldanska seja se je pričela z razpravo o proračunu gradbenega ministrstva. Resorni minister g. dr. Stjepan Skulj je podal krajši ekspoziciji, v katerem je očrtal delovanje tega resora. Med drugim je omenil, da so v teku pogajanja med našo državo in Albanijo glede izsušitve Skadrskega jezera. Stroški so proračunani na 748 milijonov, od česar bi odpadlo na našo državo 348 milijonov. S tem bi pridobili okrog 10.000 ha plodne zemlje. Ker pa so v sedanjih gospodarskih krizah bolj nujna druga javna dela, tvorijo ta pogajanja le pripravo za boljše čase. V debati je prvi govoril senator g.

dr. Janko Rajar.

Opozoril je na nujno potrebo, da se že vendar enkrat začne z gradnjo zasavske ceste od Ljubljane do Zidanega mostu. Zgraditev ceste ni važna samo za dravsko banovino, marveč v enakih meri tudi za savsko banovino, ker bi se na ta način dosegla najkrajša avtomobilska zveza med Zagrebom in Ljubljano. Razen tega bi bila ta cesta važen del mednarodne avtomobilske ceste, ker bi omogočala najkrajšo zvezo od Ljubljane proti Skoplju. Ta cesta bi omogočila bogatim rudarskim revirjem priključek na ostalo cestno omrežje. Senator dr. Rajar je podrobno opisal borbo za zgraditev te ceste, ki datira že iz predvojnih časov, a vse do danes se ni še nič izvršilo. Naglasil je obenem socialne momente, ki prav gotovo govore za to, da se čimprej prične z gradnjo ceste bodisi iz državnih, bodisi iz sredstev fonda za javna dela, ker bi se na ta način omogočila zaposlitev velikega števila brezposelnih iz rudarskih revirjev. Ker so izvršena že vsa potrebna predela in načrti, bi gradnja ne bila tako neizmerno draga; zato apelira na gradbenega ministra, da pokrene to vprašanje in omogoči, da se z delom čimprej prične.

Govorila sta nato še senatorja gg. Tomo Jalžabetič, ki je govoril o potrebi regulacije Drave, in Atanasije Šola, ki se je v svojem govoru obširno bavil z vprašanjem elektrifikacije države in zahteval, naj se čimprej izdelajo načrti, da bo mogoče sistematično izpolnjevati že obstoječe elektrifikacijsko omrežje.

Minister dr. Skulj o zasavski cesti

Odgovarjajoč na pripombe govornikov, je minister g. dr. Skulj glede zahteve po zgraditvi zasavske ceste izjavil, da se popolnoma strinja z izjavami senatorja dr. Rajarja, toda žal to ni zadeva države, marveč dravske banovine, ker gre za banovinsko cesto. Predlog, da bi se ta cesta gradila iz fonda za javna dela, je neizvedljiv iz razloga, ker se mora ta fond uporabljati sorazmerno v vseh srezih, da se tako omogoči povsod manjša javna dela in posilitev brezposelnih. V ostalem pa je stvar banovine, da to vprašanje v svojem območju reši. Ministrstvo bo banovino v tem pogledu z vsemi razpoložljivimi sredstvi podpiralo, toda glede podpore iz rednih proračunskih sredstev mora že vnaprej izjaviti, da spriči ponovnega znižanja proračuna na to ni misliti. Če pa bi se posrečilo, da bi dobili kako večje posojilo za javna dela, bo graditev zasavske ceste gotovo eno izmed prvih javnih del, ki bi se vršilo iz sredstev tega posojila.

Kar se tiče elektrifikacije, je minister dr. Skulj izjavil, da je bil baš te dni dokončan načrt zakona o elektrifikaciji in

njeevropskega ravnoesju. Zato ni za nas povoda, da bi s skrbjo gledali v bodočnost. Kajti Mala antanta ne bo osamljena s svojo zahtevo po evropski rešitvi avstrijskega vprašanja, kakor jo je v svojem ekspoziciji nakazal minister Beneš.

predložen ministrskemu svetu v nadaljnje proučevanje. Koliko važnost polaga gradbeno ministrstvo na ta problem, se vidi že po tem, da je bil v okviru ministrstva osnovan poseben odsek za elektrifikacijo, ki se tavi izključno s tem vprašanjem in kjer sodelujejo naši najboljši strokovnjaki.

Po teh pojasnilih ministra dr. Skulja je bil proračun gradbenega ministrstva skoro soglasno odobren.

Kmetijsko ministrstvo

Sledila je razprava o proračunu kmetijskega ministrstva. Kot začasni upravnik ministrstva je podal daljši ekspoziciji gradbeni min. dr. Stjepan Skulj. Rekel je, da gredo prizadevanja tega ministrstva v prvi vrsti za to, da se izboljša kvaliteta naših kmetijskih proizvodov in se kar najbolj prilagodi zahtevam svetovnega trga. V drugi vrsti je posvečena glavna skrb povečanju proizvodnje in dosegu pasivnih krajev, da se na eni strani pomaga prebivalstvu teh krajev, na drugi strani pa poveča višek za izvoz. Vnapredno s tem je usmerjeno delovanje kmetijskega ministrstva na to, da povečamo proizvodnjo onih pridelkov, ki jih uvažamo iz inozemstva in se tako kar najbolj osamosvojimo.

Debatu je otvoril senator g. dr. Đinko Trinašić, ki se je bavil z vprašanjem nadarbn na otoku Krku ter priporočil kmetijskemu ministru, da posveti temu vprašanju vso pozornost. V svojem govoru je obširno orisal razvoj prilik v teku zadnjih stoletij in pojasnil, kako je prišlo do tega, da so tako velika posestva pripadla cerkvi. Za njim so govorili senatorji gg. Petar Đirić, ki se je bavil predvsem s pomorskim ribarstvom, Savo Ulmanški, ki je obširno govoril o gospodarskih problemih in zahteval, da posveti ministrstvo več pozornosti vprašanju pašnikov; Milan Popović, ki je zahteval, da se čimprej dočeli točen gospodarski načrt, ter Peter Dobrić, Tomo Kovačević in Anton Vidaković. Nato je zopet povzel besedo senator

dr. Janko Rajar.

V svojem govoru je naglašal, da je kmetiči stan potreben še večje podpore ter obžaloval, da so v proračunu kmetijskega ministrstva predvidena tako mala sredstva. Proračun je bil sedaj znižan za nadaljnjih 19 milijonov, a potrebno bi bilo, da bi se vsaj za polovico povečal. Temu važnemu resoru bi se morala vsekakor posvečati večja pozornost. Grajal je, da je ta resor že pet mesecev brez ministra in da ga vodi le namestnik. Vlada je v teku lanskega leta mnogo storila, da olajša položaj kmetijskega prebivalstva, toda kljub temu postaja položaj vedno težji. Nikakor se ne sme dopustiti, da bi kmetiči stan propadel, kajti to bi pomenilo propast vsega našega gospodarstva. Naj bodo žrtve še tako velike, kmetu se mora pomagati.

Drugi del svojega govora je senator dr. Rajar posvetil vprašanju veterinarjev in ugotavljal, da imamo v naši državi, ki je pretežno agrarna, mnogo premalo veterinarjev. Vseh veterinarjev skupno, javnih in zasebnih, je samo 544. Zato apelira na resornega ministra, da posveti tudi temu vprašanju potrebno pozornost. Ne sme se več zgoditi, da bi ostala celo razpoložljiva proračunska sredstva neizkoriščena.

Po govoru senatorja Rajarja je bil proračun kmetijskega ministrstva z veliko večino odobren, kakor je bila seja ob 15. zaključena in se je nadaljevala ob 16.30.

Ministrstvo trgovine in industrije

Na popoldanski seji je prišlo na vrsto trgovinsko ministrstvo. Minister g. Juraj Demetrovič je podal daljši ekspoziciji, v katerem je med drugim izjavil, da se docela strinja z mnenjem onih, ki smatrajo, da je naša celokupno gospodarstvo nujno potrebno temeljite preorientacije in nove prilagoditve sedanjim splošnim gospodarskim prikladem na svetu. Prav posebno pa je potrebna preorientacija v pogledu naše zunanje trgovine. Spriči stremljenji, ki se pojavljajo v vseh državah, je izvoz naših agrarnih proizvodov vedno bolj otežčen. Pogost naletimo na kontingente, uvozne prepovedi in razne druge ukrepe, ki ovirajo naš izvoz. Osrednji problem naše zunanje trgovine in trgovinske politike pa je problem cene. Minister se je v svojih nadaljnjih izjavah obširno bavil z disharmonijo v cenah na svetovnem tržišču in v naši državi ter izjavil, da so tu neobhodno potrebni ukrepi, da se ta neskladnost odpravi.

V drugem delu svojega ekspozicije je g. minister govoril o krizi našega denarništva in izjavil, da danes ni več vprašanje, ali more ta ali oni dobiti kredit, marveč da gre že za krizo celokupnega kreditnega sistema. Izvajanja ministra g. Demetroviča je sprejela zbornica z največjo pozornostjo in pritrditvami.

V debati so govorili senatorji gg. Milan Popović, Petar Đirić, Sava Ulmanški, Atanasije Šola, zadnji govornik na je bil senator

dr. Gustav Gregorin

V svojem govoru je rekel, da je v interesu vsega našega gospodarstva nujno potrebna nova stabilizacija dinarja, najbolj po tečaju 7 švicarskih frankov. V dokaz pravilnosti svojega stališča je g. senator citiral izjavo, ki jo je podal trgovinski minister g. Juraj Demetrovič nedavno na ne-

ki gospodarski konferenci v Zagrebu. G. Demetrovič je tedaj dobesedno izjavil: »Zaradi nerentabilnosti kmetijstva kmet ne more zadostiti svojim obveznostim. V enakem položaju so tudi vse ostale panoge našega gospodarstva. Zato imam vtis, da je za vse naše gospodarske panoge nastalo vprašanje, kako dolgo bodo še mogle zdržati in trošiti svoj kapital. Če bo še dolgo trajalo tako stanje, kakršno je sedaj, mora vse propasti. Moje mnenje je, da je temu največ kriva naša sedanja denarna politika, zlasti tudi dvojni kurz naše valute, notranji in zunanji, zaradi katerega trpi vse naše gospodarstvo. Cene kmetijskih proizvodov so zaradi tega mnogo nižje, kakor pa bi bilo, če bi bil kurz izenačen.

Senator dr. Gregorin je izjavil, da je to mnenje ministra g. Demetroviča docela točno in le upa, da svojega stališča ni izpremenil tudi sedaj ko vodi najvažnejši gospodarski resor. Prosi ga, naj si sedaj prizadeva pripraviti novo upravo Narodne banke in finančnega ministra, da se uskladi že obstoječa devalvacija dinarja na tečaju 7 švicarskih frankov, ki obstoja dejansko že dve leti. To nikakor ne bi predstavljalo inflacije. Imelo bi koristilo celokupno naše gospodarstvo in brez dvoma bi

se povečal naš trgovinski promet z inozemstvom. Prepričan, da bo g. minister skušal uveljaviti svoje stališče, ki ga odobravajo vsi gospodarski krogi, bo glasoval za proračun. S tem je bila razprava končana in je bil proračun trgovinskega ministrstva soglasno odobren.

Šume in rudniki

Ob 18. se je nato pričela razprava o proračunu ministrstva za šume in rude. Zastopnik resornega ministra minister g. Juraj Demetrovič je podal krajši ekspoziciji, v katerem je med drugim napovedal, da bo vlada v najkrajšem času predložila Narodnemu predstavništvu rudarski zakon. Po kratki debati, v kateri so govorili senatorji gg. dr. Šilović, Stjepan Janković in Tomo Jalžabetič, je bil tudi proračun tega ministrstva z veliko večino odobren.

Telesna vzgoja

Zadnji je bil danes na dnevnem redu proračun ministrstva za telesno vzgojo. Minister g. Lavoslav Hanžek je podal daljši ekspoziciji, v katerem je podčrtal zlasti tudi važnost sporta v pogledu propagande in v zvezi s tem navedel primer nedeljskih smučarskih tekem v Planici, ki so ponesle glas o naših prirodnih lepotah po vsem svetu. Po kratki debati je senat na to odobril tudi ta proračun in je bila seja ob 21. zaključena.

Jutri je na dnevnem redu proračun zunanjega ministrstva, nakar bo sledila še razprava o finančnem zakonu. Najbrže bo že na popoldanski seji zaključno glasovanje.

Odmev „ustaškega“ procesa

Avstrijske oblasti so aretirale dr. Artukovića in Singerja, kompromitirana v ustaškem procesu v Beogradu

Dunaj, 26. marca. Č. Avstrijske policijske oblasti so aretirale jugoslovanske državljane in znanega protijugoslovanskega agitatorja, dr. Artukovića, ki se je kompromitiral že v mnogih zločinskih akcijah proti Jugoslaviji. Prav tako je bil aretiran tudi znani detektiv in zločinec Vlado Singer, ki se je zelo kompromitiral s svojim delom v »Ustaški teroristični organizaciji« in ki je iz Celovca postal v Jugoslavijo razne subverzivne elemente, med drugimi tudi Oreba in Herenića. Posebno je bil Singer kompromitiran pri organizaciji poizkusa atentata na Nj. Vel. kralja Aleksandra, kakor so dognali v poslednjem procesu proti Orebu, Begoviću in Podgorelcu pred državnim sodiščem za zaščito države v Beogradu. V tem procesu je bilo neizpodbitno dokazano, da je Singer dal podrobna navodila aktivnim »ustašem« in sprejemal nove ljudi v »Ustaško organizacijo«. Med drugimi je sprejel v organizacijo tudi Begovića, Oreba in Herenića pa poslal z gotovimi nalogami preko avstrijske meje na jugoslovansko ozemlje.

Zagreb, 26. marca. n. Glede na aretacijo Singerja in Artukovića v Avstriji, so »Novosti« objavile naslednji entrefile:

»Zanimivo bi bilo izvedeti, kakšni so bili razlogi, da so avstrijske oblasti aretirale Artukovića in Singerja. Vprašanje je, ali nameravajo avstrijske oblasti že enkrat prenehati podpirati subverzivne elemente, ki rovarijo proti naši državi, ali pa nameravajo rešiti zadevo na ta način, da bodo oba ponovno izpuštile na svobodo in začasno poslate preko meje v kako drugo državo, da jih potem zopet sprejmejo na avstrijsko tla, kjer bi taki tipi še dalje lahko rovarili proti Jugoslaviji. Sicer pa je v Avstriji mnogo Artukovičev in Singerjev, ker je tam zelo ugoden teren za operacije proti nihovi domovini. Gotovo bo zanimivo nadaljnje postopanje avstrij. oblasti proti tej dvojici. Če Avstrija res želi vzpostaviti dobre obmejne odnose s Jugoslavijo, bi bilo pričakovati, da bo nastrožje postopala proti takim elementom, ki so neposredni krivci mnogih zločinov in umorov na jugoslovanskem ozemlju.«

Italijanski plebiscit

Pri nedeljskih volitvah zadnjega italijanskega parlamenta je glasovalo 15.265 ljudi proti fašističnemu režimu

Rim, 26. marca k. Po vsej Italiji so bile včeraj poslednje parlamentarne volitve. Kakor poroča agencija Stefani uradno, se jih je izmed 10.433.566 volivcev udeležilo 10 milijonov 41.977 ali 98,25 odstotkov. Za listo vrhovnega fašističnega sveta je glasovalo 10.025.513, proti pa 15.265, razveljavljenih je bilo 1.219 glasov. Incidentov ni bilo.

Trst, 26. marca k. Pod silnim pritiskom režima, ki je organiziral za volilno kampanjo vse svoje organizacije od kulturnih edinic Dopolavora do mladih borbenih fašistov in mobiliziral vse panoge fašistične milice, so se vršile včeraj v Julijski Krajini volitve, ki so dale povprečno enake rezultate kakor v ostalih italijanskih deželah. Organizacija volitev je bila taka, da so se v nekaterih krajih in celo v docela slovenskih hribovskih vaseh volitve zaključile s 100-odstotnim pozitivnim rezultatom že v dopoldanskih urah. V tržaški pokrajini, ki šteje, ako izvezemo Trst, okrog 100.000 prebivalcev, je bilo 25.382 volilnih upravičencev. Glasovalo je 24.329, za 24 tisoč 278, proti 50, en glas pa je bil razveljavljen.

Tudi v 42 občinah goriške pokrajine so volitve potekle na približno enak način in so bile povprečno zaključene že ob 11. dopoldne. V Biljani v Brdih je prikorakalo na volišče vseh 400 volivcev v spremstvu čete mladih fašistov in do zob oboroženih fašističnih milicnikov. Do sličnih inscenacij je prišlo tudi v Anohovem, Kanalu, Tolminu, Cerknem, Komnu, Štanjelu, Vipavi, Opatjem selu, Košan, Črmem vrhu in Godovcu. Cele čete fašističnih sanitetov so odhajale v kmečke domove po bolnike in starce ter jih s silo prišale na volišče. V Drenovi, v reški pokrajini, kjer je že nekaj časa župnik Mariottini, so morali volitvi takoj po prvi maši z njim na čelu korporativno odkorakati na volišče. V Barbanu v Istri so prignali na volišče, ki je bilo oddaljeno 4 km, 91 let starega pohabljenca.

Se prav izredne pa so bile odredbe, ki so jih izdale fašistične oblasti za volitve v srednji Istri okrog Pazina, kjer so se pri poslednjih volitvah pripetili tragični incidenti zaradi katerih je moral dati življenje Vladimir Gortan iz krajev, kjer ni bilo volišč, so ponekod, kakor okrog La-

binja, prevažali volilce s fašističnimi vojaškimi tovornimi avtomobili na volišča. V Trstu je izmed 54.780 volilnih upravičencev glasovalo 51.375, za 51.275, proti 89, razveljavljenih pa je bilo 11 glasov.

Opoldanski listi, ki prinašajo o včerajšnjih volitvah že prve volilne rezultate, so deloma objavili tudi kratke komentarje. Zanimiv je pasus v komentarju opoldanskega »Il Piccola della Sera«, ki pravi: »V naši pokrajini je skupno z glavnim mestom glasovalo skoraj 95 odstotkov volilnih upravičencev. Če se upoštevajo mrtveci, emigranti in mornarji, ki gotovo odtehtajo manjkajočih 5 odstotkov, lahko trdimo, da je glasovalo za fašizem vseh 100 odstotkov volilnih upravičencev. Posebno pa je treba to poudariti za deželo, kjer so tuje rodni volitvi z naravnost presenetljivo vdanostjo oddali svoje glasove za fašistični režim in italijansko civilizacijo.«

Mussolinijev umik

Pariz, 26. marca. Č. Italijansko - francoska napetost, ki jo je izzval Mussolini s svojim poslednjim govorom v Rimu, je po informacijah pariških poročevalcev italijanskih listov sedaj že znatno popustela. Kakor zatrjuje, je Mussolini francoskemu poslanstvu v Rimu de Chambernu podrobno obrazložil, da njegov izjave niso imele namena kakorkoli prizadeti francoske interese, marveč so bile namenjene predvsem italijanskemu narodu in fašističnemu notranjopolitičnim svrham. Mussolinijeva tendenca ni bila naštevati Nemčije in Madžarske proti Franciji in ju podpreti v odpor proti mirovnim pogodbam. Mussolini želi, da bi italijansko-francoski odnosi ostali priateljski.

Vojaške misije Male

antanta pri kralju Karolu

Bukarešta 25. marca. AA Člani Jugoslovanske in češkoslovaške vojaške misije, ki jima načeluita načelnik jugoslovanskega in češkoslovaškega glavnega generalnega štaba, so bili včeraj na obedu pri kralju Karolu. Obeda so se udeležili tudi predsednik vlade Tatarescu, zunanji minister Titulescu in najvišji predstavniki rumunske vojske.

Nova avstrijska ustava

Zakonodajno pravico bo imela zvezna zbornica, sestavljena iz delegatov štirih posvetovalnih korporacij

Dunaj, 26. marca. d. Včeraj je zvezni kancelar dr. Dollfuß v Klosterneuburgu na shodu izjavil, da po novi ustavi v Avstriji ne bo več splošnih volitev.

Njegovo izjavo tolmačijo politični krogi tako, da bo nova ustava odpravila tudi volitve državnega predsednika in bo sploh mnogo bolj radikalna, kakor so prvotno mislili. Heimwehrovsko časopisje zastopa mnenje, da vlada ne bo mogla rešiti važnega vprašanja predsedniških volitev brez sporazuma s Heimwehrom.

Cepar posvetovalne ministrskega sveta o novi ustavi še niso zaključili, so vendar že znane nekatere podrobnosti o njej. Nametno Narodnega in zveznega sveta bo Avstrija dobila pet korporacij.

Zgoli posvetovalno pravico bodo imeli: Državni svet, ki bo obstajal iz 40 do 50 članov, imenovanih po zveznem predsedniku za dobo 10 let, zvezni kulturni svet, ki bo imel 30 do 40 članov iz vrst katoliške cerkve, verskih občin, zastopnikov prosvete, umetnosti in znanosti, zvezni gospodarski svet, ki bo imel 70 do 80 članov iz raznih gospodarskih stanov, in deželni svet, v katerem bo imela vsaka dežela, kakor tudi mesto Dunaj po dva delegata in ki bo torej šteje skupno 18 članov. Seje teh štirih korporacij bodo tajne.

Pravico sklepanja bo imela le zvezna zbornica, v katero bodo volile omenjene štiri korporacije svoje delegate. Imela bo 59 članov, med njimi 20 zastopnikov državnega sveta, 10 zastopnikov zveznega kulturnega sveta, 20 zastopnikov zveznega gospodarskega sveta in 9 zastopnikov deželnega sveta. Seje zvezne zbornice bodo javne. Tudi zvezna zbornica ne bo imela pravice predlagati zakonov.

Nobena izmed navedenih korporacij ne bo mogla skleniti zakonov, ne da bi jo pozvala vlada. Zakone bo smela izdajati izključno vlada. Prve štiri posvetovalne korporacije bodo izrazile samo svoje mnenje, kakor bo vlada izdelala končnoveljav-

no besedilo zakona, ki bo predloženo zveznemu svetu. Zvezni svet bo mogel zakonski predlog samo sprejeti ali odkloniti, nikakor pa ne izpremeniti.

Nekateri zakoni bodo pridržani izključno za posvetovanje zvezne zbornice, tako na primer državni proračun, ki mu ga bo predložila vlada direktno in ki se bo lahko tudi izpremenil.

Nezaprave ne bo mogla izreči nobena izmed teh korporacij in vlade ne bo mogla vreči niti zvezna zbornica.

Oblast vrhovnega državnega poglavarja bo ostala v splošnem neizpremenjena. Zvezni predsednik bo imel slej ko prej pravico imenovati zvezno vlado in posamezne ministre, kakor tudi odpoklicati.

V dveh primerih bo določala nova ustava ljudsko glasovanje, in sicer, če bo zvezna vlada sklenila, da se ima to glasovanje izvesti o zakonskem predlogu finančnega značaja, odklonjenemu po zvezni zbornici, kakor tudi, če bo zvezna vlada sklenila, da se gotova zadeva državne zakonodaje predloži v načelno odločitev vsemu prebivalstvu.

Deželni zbori bodo še nadalje obstajali, vendar pa bodo sestavljeni po stanovskih načelih. Deželni zbori bodo imeli pravice ugotoviti, koliko zastopnikov naj imajo v njih posamezni stanovi. Tudi občinski svetovi bodo nanovo sestavljeni na podlagi starih načel.

Zvezna vlada bo lahko v gotovih okoliščinah samostojno in brez sodelovanja omenjenih petih korporacij izdajala zakone. V potrebi bo imel tudi zvezni predsednik pravico z zasiliimi naredbami izpremeniti posamezne dele ustave.

Računski dvor, ki je bil doslej odgovoren parlamentu, bo še nadalje obstajal, namestu ustavnega sodišča in upravnega sodišča pa bo postavljeno vrhovno sodišče, ki bo skrbelo za izvrševanje ustave in zakonov po upravnih oblasteh.

NE RAZMIŠLJAJTE! ODLOČITE SE!

Obdržite samo nogavice, opremljene z gornjim zaščitnim znakom, ker so samo te zanesljive.

Nj. Vel. kralj za poplavljenice

Sisak, 26. marca. n. Snoch je mestno načelstvo prejelo brzojavno vest dvornega maršala, da je Nj. Vel. kralj odredil, naj se izda iz njegovih sredstev 30.000 Din za poplavljenice v Sisku. Vest je napravila na vse prebivalstvo globok vtis.

Dovršitev novega posloja Narodne skupščine

Beograd, 26. marca. AA. V kabinetu Narodne skupščine je bila danes ob 16. uri konferenca o dovršitvi posloja novega parlamenta. Na konferenci so sodelovali predsednik Narodne skupščine dr. Kosta Kumanudi, gradbeni minister dr. Stjepan Srkulj in člani finančnega odbora dr. Niko Perić, Ilija Mihajlović in dr. Svetislav Popović. Meseca aprila bo razpisana licitacija za gradbeno in elektrostrojna dela.

Prihod poljskega poslanika

Ljubljana, 26. marca. Z nocošnjim brzovlakom ob pol 9. je prispel v Ljubljano izredni poslanik in pooblaščen minister republike Poljske pri jugoslovanskem kraljevem dvoru g. Władysław Schwarzbarg-Günther. Z njim je prišel tudi poljski generalni konzul. Na kolodvoru ju je sprejel zastopnik društva prijateljev poljskega naroda g. dr. Fran Stele. Visoka gosta bosta prisostvovala slavnosti predstavi poljske opere »Halka«, ki se bo vršila v torek zvečer v Narodnem gledališču. Predstava je združena s proslavo godu maršala republike Poljske Josipa Piłsudskega in je pod pokroviteljstvom poljskega poslanika.

Meta

ržena kava redilna je in zdrava!

Zaščitni znak

Inozemska turneja francoskega zunanjega ministra

Pariz, 26. marca. g. Zunanji minister Barthou odpotuje jutri ob 9.30 v spremstvu šefa kabineta v Bruselj, kjer bo konferiral z belgijskim zunanjim ministrom.

Varšava, 26. marca. w. Kakor se doznava, se bo potovanje francoskega zunanjega ministra Barthoua v Prago in Varšavo vršilo prej, kakor se je prvotno nameravalo. V Varšavi pričakujejo Barthoua že 20. aprila. Pospešitev potovanja se spravlja v zvezo z željo francoske vlade, da bi posredovala v češkoslovaško-poljskem konfliktu Barthou bo v Varšavi razpravljati tudi o poljsko-francoskih gospodarskih odnosih. Trgovinska pogajanja, ki se vodijo že nekaj časa v Parizu, so doslej dovedla le do delne ugotovitve medsebojnih uvoznih kontingentov za črti leta.

Nova angleška razorožitvena nota

Pariz, 26. marca. AA. Posebni dopisnik lista »Echo de Paris« poroča iz Londona, da se je danes sestel ministrski odbor za razorožitve, ki je razpravljal o sestavi spomenice, ki naj bi jo angleška vlada poslala Franciji kot odgovor na njeno zadnjo noto. Angleška vlada bo v svoji spomenici postavila več vprašanj, vendar ne bo zavzela novega stališča, temveč se bo zadovoljila s tem, da zahteva od francoske vlade neka pojasnila glede na njeno zadnjo noto. Angleška vlada se bo o teh vprašanjih obrnila tudi na italijansko in nemško vlado, da ji pojasnita svoje stališče.

Žrtve katastrofe v Hakodatu

Tokio, 26. marca. f. Guverner pokrajine Hakodate je objavil uradno poročilo, po katerem so poslednji cikel, požar in silni mrz, ki je takoj nato nastopil, zahtevali 1556 človeških žrtv. V zalivu pred mestom, ki ga je zadela požarna katastrofa, se je potopilo tudi mnogo ribiških ladij ter je utonilo precejšnje število ribičev.

Uboj pri vasovanju

Celje, 26. marca. V noči na nedeljo je šel posestnik sin Bonaventura Zajc v St. Rupertu nad Laškim vasovaj k nekemu dekletu v isti vasi. Pri vasovanju pa ga je zasledil sosed po grabil puško jo nameril na Zajca in sprožil žil. Zil je zadel fanta v prsi in glavo. Težko ranjenega Zajca so preneli v celjsko bolnišnico, kjer je v nedeljo ob 23. podlegel poškodbam.

Velikonočna številka

„JUTRA“

bo izšla kakor vedno že v soboto zjutraj.

Opozarjamo na to vse velecenjene inserente, ki so najboljši poznavalci velike »Jutrove« publikacijske sile, zlasti one, ki deluje ob pomembnejših praznikih zaradi svoje tridnevne aktualnosti s potrožno močjo. Naprošamo vse one, ki se hočejo okoristiti s to izredno uspešno reklamo in propagandno priliko, da nam svoja naročila dostavijo čimprej, najkasneje pa do petka zvečer.

OGLASNI ODDELEK „JUTRA“
Telefon 2492, 3492, 3392

Zopet tri volitve, zopet tri zmage!

Ponovitev volitev za občine Trato, Sromlje in Slovenjo vas — Nove blamaže pritožnikov

V nedeljo so morale tri nadaljnje občine ponoviti volitve, ker je celjsko upravno sodišče na pritožbe iz klerikalnega tabora volitve, ki so bile lani 15. oktobra v teh občinah razveljavilo. Tudi te tri volitve so potrdile, kar se je pokazalo že v občinah, ki so ponovile volitve prejšnjo nedeljo: klerikalne pritožbe so se izkazale za nepotrebno blamažo. Obnovljene volitve so ne le povsod potrdile izid volitev, marveč so prinesle nacionalnim listam še lepše uspehe ter s tem vidno postavile na laž vse one neumne izmišljotine, da si pri volitvah 13. oktobra nacionalne liste svoje večine niso pridobile na pošten način.

Volile so v nedeljo občine Slovenja vas v pujskem srezu, Sromlje in Brežickem srezu in Trato v znani Poljanski dolini, ki spada pod sresko izpostavo v Skofji Loki.

Pri lanskih občinskih volitvah za občino Trato je dobila nacionalna lista z nosilcem Francem Jelovčanom 241 glasov, nasprotna lista z nosilcem Francem Uršičem pa 219 glasov. Volitve je upravno sodišče v Celju razveljavilo z motivacijo, da je volilna komisija izključila predstavnika Uršičeve liste, ker je odhajal iz volilnega lokala, njegovemu namestniku pa ni dovolila vpogleda v volilne zapiske. Oboje je bilo po mnenju upravnega sodišča nepravilno in so bile zaradi tega volitve razveljavljene. In uspeh? Pri ponovnih volitvah v nedeljo je dobila nacionalna lista 279 glasov (torej 38 več), Uršičeva pa 215 (torej 4 manj). Prvič je bila razlika med listama 22 glasov. V nedeljo pa 64!

V Sromljah pri Brežicah je celjsko upravno sodišče prve volitve razveljavilo z utemeljitvijo, da volilna komisija ni bila sestavljena tako, kakor določa zakon, in da je bil iz volilnega lokala nepravilno odstranjen zastopnik opozicijske liste. Volilni rezultat je bil lani naslednji: nacionalna lista Ivana Bertoleta je dobila 133 glasov, opozicijska lista Ivana Avšiča pa 99. Volilo je takrat 232 volilcev od 312 upravičencev. V nedeljo se je udeležilo volitev 244 volilcev. Nacionalna lista je dobila 171 glasov, torej — kakor v Trati — 38 več, nasprotna Avšičeva lista

pa 73 glasov, torej 26 manj. Razlika med listama j. znašala pri prvih volitvah 34, pri ponovnih nedeljskih pa 98!

Zakaj so bile razveljavljene volitve v Slovenji vasi, nam ni znano, ker pritožniki odloka upravnega sodišča niso objavili v »Slovencu«, kakor so to storili pritožniki iz skoro vseh drugih občin — seveda samo oni, ki jim je upravno sodišče ugodilo. Pa naj je bil formalni vzrok za razveljavljenje že tak ali drugačen, uspeh pritožbe je bil tudi v tej veliki občini enak kakor drugod: nova blamaža opozicije. Dne 15. oktobra je dobila nacionalna lista z nosilcem Francem Lešnikom 311 glasov in 15 odborniških mest, opozicijska lista z nosilcem Francem Zupančičem pa 300 glasov in 3 odborniška mesta. V nedeljo je pri ponovitvi volitev dobila Lešnikov lista 415 glasov in 16 odborniških mest, Zupančičeva lista pa samo 279 glasov in le dva odborniška mesta. Nacionalna lista je torej pridobila 104 glasove, nasprotna pa 21 izgubila. Razlika med listama je narasla od 11 na 136 glasov! Sijajen uspeh pritožbe, kaj ne! Ponovitev volitev v tej občini pa je ravno zaradi tega še posebno poučna in pomembna, ker je bila pri prvih volitvah razlika tako majhna in so bili morda poraženi nasprotniki celo sami prepričani, da si je nacionalna lista onih 11 glasov večine »prigoljufala«. V nedeljo so bili za svoje krive obdolžiti pošteno kaznovani. Zato prav lahko razumemo, ako nam iz Slovenije vasi poročajo, kako hudo poparjeni so bili opozicionalci v nedeljo zvečer, ko je bil znan izid volitev. Velja pa si ta primer zapomniti, ker so se klerikalna sumničanja o volilnih nepravilnostih zgostila zlasti na one občine, kjer je nacionalna lista zmagala le z razmeroma majhno večino.

V vseh teh občinah vidimo, da je volilna udeležba zelo narasla. To je pač dokaz, da je bila agitacija na obeh straneh zelo močna in volilna borba zelo huda. Tem večje priznanje gre zavednim nacionalnim volilecem Trate, Sromlje in Slovenje vasi. Priporočilo si zadoščenje, da si lepšega želeli ne morejo, v čast in ponos sebi in celi naši banovini!

Povratek Habsburžanov

Pred ukinjenjem avstrijskega zakona o izgonu Habsburžanov — Prihod Zitihih otrok na Madžarsko

Dunaj, 26. marca. g. V kratkem bo ukinjen zakon o izgonu Habsburžanov. Določil o izgonu Habsburžanov in o zaplenbi njihovega premoženja ne bo več v prehodni ustavi. Ko stopi nova ustava v veljavo, ne bo več nobenih pravnih preprek za povratek članov habsburško-lotrinske rodbine v Avstrijo. Kljub temu se doznava, da do povratka Habsburžanov ne bo prišlo brez nadaljnjega. Merodajni člani habsburške rodbine postavljajo namreč gotove pogoje za povratek v Avstrijo. Težavneša kakor ukinitve izгона bo izvedba ukinitve zaplenbe premoženja. Za rešitev pravnega vprašanja imovine je potreben sporazum s habsburško rodbino. O vseh teh vprašanjih je danes govoril v političnem društvu poslanik dr. Wiesner, ki se je bavil z restavracije Habsburžanov.

Budimpešta, 26. marca. f. Madžarski legitimistični krogi se živahno zanimajo za vesti, da bodo nekateri člani bivše kraljevske rodbine letos prvič letovali v Madžarski, in sicer dva brata in ena sestra Otona Habsburškega. Poletne mesece bodo prebili v dvorcu Rackeve, ki je last Habsburžanov. Neki legitimistični voditelj je izjavil, da bo madžarska vlada nedvomno dovolila, da se omenjeni trije Habsburžani za nekaj mesecev naselijo na Madžarsko. V dvorcu Rackeve je prebil svoje poslednje dni tudi umrl kralj Karol. Zadnjih 15 let ni v njem nihče prebival, zaradi česar je poslopje zelo zapuščenost in so ga začeli sedaj z vsa nadičo popraviati. Legitimistični listi poročajo, da bodo Habsburžani prebili na Madžarskem meseca junij in julij.

melja svojih obširnih prerogativ generala Laidnerja za poveljnika estonske armade ter mu poveril vso eksekutivno moč v državi. Tako, sta moža rešila težko vprašanje, in da je ironija še večja, sta svojo odločitev utemeljila z razlogom, da bojevniki ogražajo ne le demokracijo, marveč tudi sami obsto države.

Novi poglavar eksekutive je takoj razpustil bojevnikiške fašistične organizacije, pozabil voditelje in ostro prepovedal morbično to tancovanje stranke, ki je bila pred par tedni še gospodar položaja. To je lahko storil sedaj popolnoma zakonito, medtem ko je Tõnissonova vlada padla ravno zaradi razpusta bojevnikov. Z izpremembo ustave so tedaj bojevniki omogočili razpust svojih organizacij na popolnoma zakonit način.

V Estonski imamo tedaj zanimiv paradoks, da je fašizem izval diktaturo demokracije in tako obogatil politično sliko Evrope za izredno zanimivost. Estonski bojevniki pa so menda prepozno spoznali, da je v izvestnih trenutkih treba ne samo krepkih besedi in močnih pesti, ampak tudi bistra pamet, ki ve, kaj dela, in uravnava po tem svoje dejanja in nehanje.

Avstrijsko-madžarska trgovinska pogajanja

Budimpešta, 26. marca. f. Te dni so se vršila v Budimpešti trgovinska pogajanja med Avstrijo in Madžarsko. Doseženi so bili zlasti za Madžarsko znatni rezultati. Avstrijska delegacija je prišla na to, da se kolonizacijske razmere v izvozu določi na podlagi 1:1,5 v korist Madžarske in povzra kontingenčni madžarskega žita, ki je znašal doleči 7000 vagonov. Na to konvencijo se ta dni prišli tudi avstrijski uvozniki, tako, da je imela na včerajšnji konferenci avstrijska delegacija prave evobodne roke glede pogajanj o uvozu madžarskega žita v Avstrijo. Avstrijska vlada je že potrdila ta sklep včerajšnje konferenčne obeh delegacij. Podrobnosti bodo določene v bližnjih dneh.

Združitev bolgarskih liberalnih frakcij

Sofija, 26. marca. AA. Med nacionalno-liberalno stranko, ki sodeluje v vladi narodnega bloka, in opozicionalno liberalno stranko z bivšim ministrom Bojanom Smilovom na čelu je dosežen sporazum o združitvi obeh strank v eno stranko z imenom Nacionalna liberalna stranka. Danes popoldne so listi objavili protokol o združitvi obeh strank, ki obsega devet točk. Združena stranka bo stopila v pogajanja za združitev tudi z opozicionalno frakcijo liberalne stranke, ki ji načeljuje bivši minister Georgije Petrov. Verjetno je, da bodo tudi ta pogajanja uspešna. Tako združena nacionalno-liberalna stranka bi bila velika pomena za vlado narodnega bloka. Ker bi zelo okrepila vladno večino v Sobranju. Bi bi na velikega pomena tudi za predstoječo rekonstrukcijo vlade g. Mušanova. Rekonstrukcija bo še ta teden. Ni izključeno, da bo združitev nacionalne liberalne stranke preprečila nakano demokratov, da bi spravili v novo vlado Burova in Molo va. Proti temu so se dozdaj zemljoradniki zelo borili.

Diktatura demokracije v Estoniji

V truški svetovno političnih dogodkov javnost ne more pozabiti pravilne pažnje dogodkom v notranosti manjših držav, čeprav so čisto dovolj zanimivi in poučni. Tako je sredi tekočega meseca skoro nepopisno zapadla iz demokracije vladno obliko v skrajno generalno diktaturo mala republika Estonska. Ta država je po površini nekako trikrat toliko kakor dravska banovina (1,2 milijona). Razen kakih 80.000 Rusov in 20.000 Nemcev spada vsi prebivalci k finskemu plemenu, zato se med njimi tudi razvija krepak naklon za narodno in državno zedinjenje a Finsko.

Po ruski revoluciji je deželo poplavila nemška vojska, za njo pa je prišla bela vojska generala Judentiča, ki je od tod ogražal bliževino. Sovjeti se niso mogli drugače rešiti opasnega bleaga generala, nego da so Estonce priznali državno samostojnost. Tako je Judentič, boroč se za svetlo in nedeljivo Rusijo, posredno pripomogel, da se je ta del odtrgal od Rusije in pod angleškim protektoratom zabel samostojno državno življenje.

Petnaest let je estonska republika plaval v varnih vodah demokracije, udeležba zadnje čase pa so se začeli živahno gibanati nacionalisti, prežeti z dihom fašizma, ter zahtevali uvedbo avtoritarne vlade po inozemskih vzorcih. Zlasti Hitlerjev uspeh je ojačal fašistični pokret v Estoniji in nacionalisti, zbrani pod praporom bojevnikov iz svetovne vojne in iz meščanske vojne proti bolševikom, so s svojimi vehementnimi napadi na vlado in politične stranke, spretno izrabljajo gospodarsko krizo, dobili vedno večji vpliv med prebivalstvom. Vodstvo pokreta, ki sta z vso silo delovala zoper demokracijo, je imelo generala Larka in odvetnika Kirta, ki sta z vso energijo delovala zoper demokracijo. Tako da je slednji moral razpustiti vse bojevnikiške organizacije.

Bojevniki pa se niso dali ugnati, marveč so po velikem uspehu pri občinskih volitvah vrgli Tõnissonovo vlado in začeli izvajati svojo načrt. Njim naklonjena nova vlada po demokraciji vodstvom je res izvedla reformno ustavo v tem smislu, da je državno predsedniku razširila nekatere pravice. Dala mu je diktatorsko oblast, da sam po lastni uvidevnosti razpusti državni zbor in vlada brez njega. Bojevniki, ki so se silili na reformo, so se trdno nadejali, da bo za predsednika države izvoljen njihov voditelj general Larka. Polg generala Larka sta kandidirala za najvišjo čast v državi tudi do sedanjih predsednik Päts in general Laidoner, voditelji estonskih kmetov.

Izd je bil zelo dvomljiv in tako bojevniki kakor Päts in Laidoner so se odpravili, da se polaste oblasti z državnim udarom. Slednja dva pa sta si stvar premislila, ista sta na zakonitem potu in vseno polnovalna potokla vrle bojevnike. Izpremembo ustave, ki daje predsedniku republiko vso oblast v državi, je bila že izvedena in predsednik Päts je uravnotežen aktual da celja ta zakonska določba tudi zani, ker njegova funkcijska doba še ni bila potekla. Namestu volitev sta se državni poglavar in general zedinila in Päts je imenoval na te-

Ogromen zemeljski plaz

Rim, 26. marca. g. Zemeljski plaz, ki se je preteklo noč odtrgal z gore Ercole v provinci Pesaro, približno v višini 1000 m nad morsko gladino, se pomika še vedno naprej, in sicer zelo naglo proti vasi San Agata Feltria. Plaz je širok približno 2 kilometra. Ko se je plaz pričel pomikati, je dosegel hitrost 1 km na uro. Hitrost je sedaj nekoliko ponehala, vendar pa se plaz še ni ustavil. Dosegel je že dva mostova na državni cesti v Sarsino ter ju porušil. Vse hiše na poti plazu so morale izprazniti. Plaz je že dosegel deset hiš, ki so se porušile. Veliko kmetstvo posestvo, last znane italijanske gledališkega podjetnika Ragazzini, se pomika s plazom dalje ter se je premaknilo že 15 metrov s svoje prvotne lege. Ukrenjeno je vse potrebno za varnost ljudi. Med tem se je odtrgal še drugi zemeljski plaz pri Savini.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Nekoliko oblačno, toplo, stalno. — Situacija včasih neugodna dne: Širok anticyklon prevladuje nad večjim delom zapadne Evrope in delno tudi nad jugovzhodno Evropo. Nad Londonom in Sredozemskim morjem sta nastala dva ciklona.

Dannjaka vremenska napoved za torek: Oblačno, možnost padavin.

Naši kraji in ljudje

Svetovne senzacije na Gorenjskem

Pri smučarskih skakalnih tekmah v Planici so v nedeljo norveški smučarji dosegli uspehe, kakršni do sedaj še niso bili doseženi nikjer na svetu

Drugo darilo (zlato uro ministra dr. Hanžeka) je dobil Sigmundov mlajši brat Birger Ruud, ki je s skokom na 92 m brez padca v nedeljo postavil nov svetovni rekord.

Novi jugoslovenski rekorder Albin Novšak je kot najboljši domači tekmovalac dobil pokal g. bana. — Novšak stoji za pokalom, na desni sta ban dr. Marušič in zastopnik ministra za telesno vzgojo dr. Berce, na levi predsednik Ilirije dr. Lapajne.

Prvo darilo (pokala g. bana in ljubljanskega župana) si je priboril norveški in svetovni prvak Sigmund Ruud, ki je v Planici, čeprav s padcem pri doskoku, skočil 95 m daleč.

Neverjetno drzen in stíjajen skok Norvežana Sigmunda Ruuda, ki je dosegel 95 m. — Tudi na vrhove dreves so splezali nekateri navdušeni gledalci, da bi bolje videli.

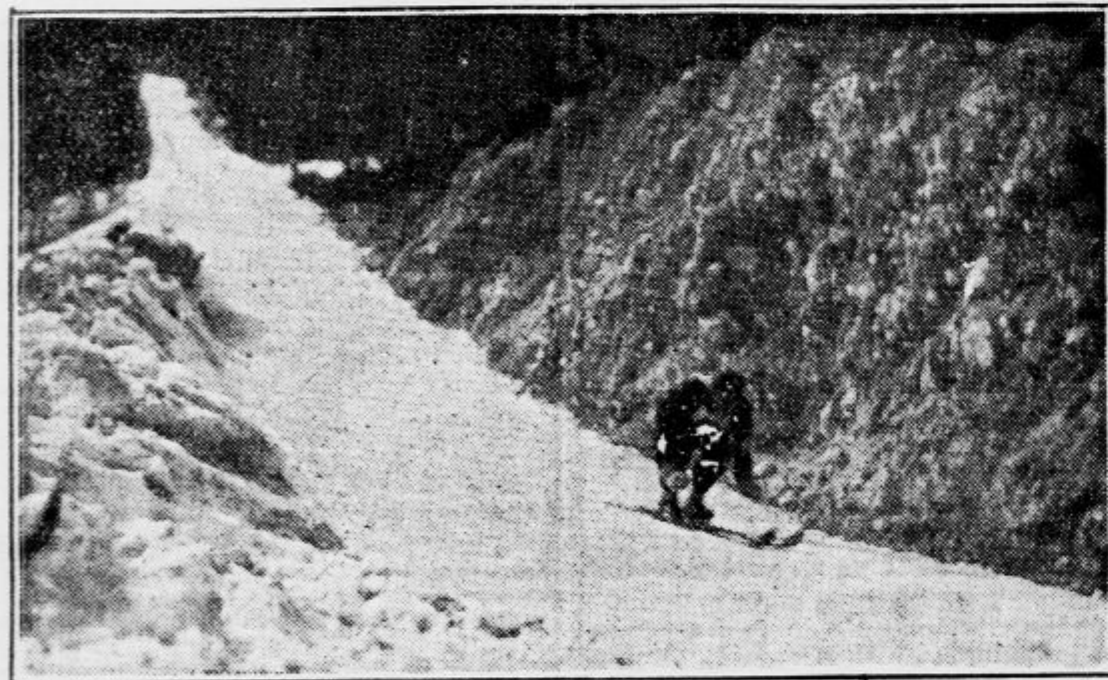
V Planici nad Kranjsko goro so bile v nedeljo velike mednarodne tekme v smučarskih skokih. Prirediteljem se je posrečilo, da so pridobili za udeležbo najboljši evropske in ob enem svetovne prvake iz te panoge smučarskega sporta. Nobena letošnja smučarska tekma in menda sploh nobena v zadnjih treh, štirih letih še ni mogla pokazati med tekmovalci tako častnega števila mednarodnih »kanonov«, kakor sportniki imenujejo svoje nezmagljive prvake. Najboljše smučarske tekmovalce-skakače imajo Norvežani, kar je zaradi severne lege njihove domovine pač umljivo. In v nedeljo je nastopilo na tekmi kar devet Norvežanov, med njimi najboljša tekmovalca sveta, brata Sigmund in Birger Ruud. Enako so Avstrijci poslali tri svoje prve tekmovalce, od katerih je Höll srednjeevropski prvak.

Razumljivo je, da je bilo zaradi take udeležbe zanimanje za tekmo v Planici zelo veliko in da se je kljub veliki odročnosti kraja zbralo nad 4000 gledalcev. Poleg rednih so vozili še trije posebni vlaki, dva iz Ljubljane in eden iz Zagreba. Precejšnje število gledal-

cev pa je prišlo tudi iz Avstrije in Italije.

Udeležba Norvežanov je bila že v naprej jamstvo, da bodo pri tekmi dosegli rezultati, kakršni do sedaj v Jugoslaviji in v sosednjih državah še ni bilo. Nihče pa ni pričakoval, da bodo izidili tekme tako senzacionalni. Dosedanja najdaljša smučarska skoka, ki sta bila sploh kdaj dosežena, sta bila 82 m brez padca in 86 m s padcem. V nedeljo sta bila ta dva svetovna rekorda kar po večkrat prekošana, saj so bili doseženi skoči 82, 84, 86 in končno še 92 in 95 m! Rekord na 92 m brez padca je postavil mladi Norvežan Birger Ruud, onega na 95 m pa njegov brat Sigmund, ki je pri doskoku na tla omahnil in padel. To sta zaenkrat svetovna rekorda, ki najbrž ne bosta tako hitro prekoračena.

Take daljave v skokih so se smatrale do sedaj za nemogoče. Zato je razumljivo, da je nedeljska prireditev v Planici vzbudila senzacijo med zimskimi sportniki vsega civiliziranega sveta. Da so norveški rekorderji lahko na naših tleh pobili svoje lastne rekorde, je

Avstrijec Höll, najboljši srednjeevropski skakač drvi s hitrostjo brzovlaka po gornjem delu skakalnice. Še sekundo, dve — pa bo v zraku.

Ob grobu gospe Mire Dev-Costaperaria

Ljubljana, 26. marca
Kakor je zabeležilo že nedeljsko »Jutro«, je v soboto ob štirih popoldne umrla na svojem domu na Vrtači ga. Mira Dev-Costaperaria, soproga uglednega ljubljanskega arhitekta in odlična slovenska koncertna pevka. Z njo je legla v grob prva naša koncertna umetnica, ki je v letih svojega javnega delovanja žela velike, lepe uspehe tudi daleč onkraj tlesnih starih kranjskih meja. Če bi mogel človek ob svezem grobu prelistati celo goro listov in revij, ki so poročale o njenih nastopih v dolgi vrsti let, bi komaj prišel do prave slike o ogromnem umetniškem delu, ki ga je opravila. Lahko bi pa tudi čital, koliko iskrene hvale je napisala slovenska glasbeno kritika njenemu srebrno čistemu, mehku lirskega glasu, njenemu vzornemu prednajanju, njeni brezhibni vokalizaciji. Mimo umetniške cene pa ima vse to delo pokojne pevke tudi veliko nacionalno vrednost. Že v davnih letih pred svetovno vojno je ga. Costaperarijeva kot vzorna, pogumna slovenska žena s svojo umetnostjo služila tudi ideji svojega naroda.

Mira Dev-Costaperaria je bila dolgo dobo najbolj popularna in najbolj priljubljena koncertna pevka pri nas. Rojena je bila v Ljubljani, 26. marca 1894.

la v Črnomlju iz muzikalno nadarjene rodbine. Njen brat pokojni Oskar Dev je znan slovenski komponist. Solopetja in harmo-

nije se je učila v Glasbeni Matici pri Hubadu, klavirja pa pri Hofmeisteru. Več let je pela na koro stolne cerkve pod Fürstentum in je kot izvrstna sopranistka nastopala na raznih koncertih širom Slovenije. Kot zanimivo redkost naše polpretekle glasbene zgodovine moramo navesti, da je ob priliki kronanja kralja Petra I. dne 6. septembra leta 1904. z velikim uspehom nastopila kot solistka na jugoslovenskem večeru v Beogradu. Leto pozneje se je poročila z g. arhitektom Costaperario in se z njim preselila v Trst, kjer je prav tako nastopala na mnogoštevilnih koncertih. Za časa balkanske vojne je s pianistom Trostom in Waschtetom priredila v Trstu koncert za jugoslovenski Rdeči križ. V Zagrebu je leta 1910. pela v korist Strossmayerjevega spomenika. Prav tako je pela na nešteti koncertih tudi po prevaru v novi Jugoslaviji in je leta 1921 priredila koncertno turnejo po državi, na kateri je povsod žela mnogo uspeha. Zadnja leta je pogostokrat z lepim uspehom gostovala v ljubljanskem radiu.

Pa komaj sta si s soprogom, s katerim sta trideset let živela v najlepšem, najvzornijem zakonu, pred nedavnim časom

dodobra uredila prijeten dom v lepi, moderni vili na Vrtači, je ga. Costaperarijeva pred par meseci legla, da ne vstane več. Vsa skrb g. soproga, vsa nega zdravnikov in vse živo upanje na življenje, ki prav do poslednje ure ni hotelo ugasniti v nji, je niso mogli več oti.

Danes popoldne so truplo pokojnice, katere spomin bo še dolgo živel v srcu naše ga. človeka in na listih naše kulturne povestnice, odpeljali k Sv. Križu. Očetje franciskani so opravili pogrebne svečanosti, moški zbor Glasbene Matice je pod vodstvom ravnatelja Juvanca nepozabni pevki zapel v srce segajoče žalostinke za slovo. Za krsto se je za neotlažljivim soprogom in sorodstvom razvil impozanten spreved, ki je zgovorno pričal o izredno veliki priljubljenosti pokojne gospe. Med drugimi odličniki je stopal v sprevedu tudi pomočnik bana dr. Pirkmajer, razen drugih glasbenikov in pevcev sta šla za pogrebom tudi učitelj pokojne umetnice ravnatelj Hubad in direktor opere Polič. Enako številno je bil zastopan krog stanovskih sodelavcev žalujočega soproga in je med mnogimi arhitekti in gradbeniki šel za pogrebom tudi vseučil. prof. dr. inž. Kasal. V sprevedu so bile zastopnice vseh naših pomembnejših ženskih organizacij in mnoge ugledne kulturne delavke, naši gospodarski krogi pa so bili med drugimi zastopani po ravnatelju Praprotniku in predsedniku dr. Windischerju.

Zalujoči rodbini Costaperaria-Dev naše iskreno sožalje

Želodčne bolečine, pritisk v želodcu, gniloba v črevesu, žolčnat okus v ustih, slaba prebava, glavobol, težak jezik, blede barva obraza, izginjajo čisto po večkratni uporabi naravne »Franz Josefov« grenčice s tem, da jo izpijemo kozarec, preden ležemo spat. Specijalni zdravniki za bolezni v prebavi izjavljajo, da je »Franz Josefov« vodo toplo priporočati kot v te namene služee domače zdravilo. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specijalnih trgovinah.

Spominska plošča dr. Murnika

Ljubljana, 26. marca

Včerajšnje poročilo o sijajni proslavi dr. Murnikovega jubileja izpopolnjujemo z navedbo, da je Ljubljanski Sokol poklonil jublatu krasen marmornat klv, delo kiparja br. Dolinarja, ob odkritju spominske plošče pa je izrekel brat starosta Kajzelj tele pomembne besede: »Ta spominska plošča, katero danes odkrivamo na dan Tvoje 60. obletnice, naj priča poznim rodovom, da je iz tega sokolskega svetišča izšel prepoditelj in reformator jugoslovenskega Sokolstva. Tebi, brat dr. Murnik, in Tvoji gospe soprogi pa želimo še mnogo, mnogo srečnih let!« Med mnogoštevilnimi čestitkami, ki jih je v teku nedelje prejel br. dr. Murnik, so bile tudi pozdravne čestitke ministra dr. Kramerja, polkovnika Novakovića iz Valjeva, podstarosta SSKJ Lacka Križa iz Zagreba ter načelnštva sokolske župe NŠ.

Smrt najstarejšega Novomeščana

Novo mesto, 26. marca

Včeraj zjutraj je preminil najstarejši novomeški mešan in obrtnik g. Jurij Gregor. Rodil se je leta 1843. v Senčurju pri Kranju in je že kot 12letni deček prišel v Ljubljano, kjer se je izučil v dežnikarski obrti pri znani tvdiki Mikuž na Glavnem trgu. Tam, kjer se je izučil, je služboval polnih 19 let, pot do osamosvojitve pa ga je leta 1873. privedla v Novo mesto, kjer je odprl svojo delavnico in dobro napredoval. Iz Vrhnice si je pripeljal življenjsko družico gospo Marjijo, ki mu je rodila 10 otrok. Otroci so bili staršem v veselje in ponos, odlično so se udeleževali v sokolski organizaciji, skrbnega očeta pa so preživeli samo štirje, ki zavzemajo odlične položaje v državni službi.

Ugledni pokojnik je do zadnjega ohranil svež spomin in zanimivo je znal pripovedovati o najpomembnejših dogodkih v mestu in na deželi. K večnemu počitku ga bodo položili jutri, v torek, na novem pokopališču. Ohranjen bo v najboljših spominih.

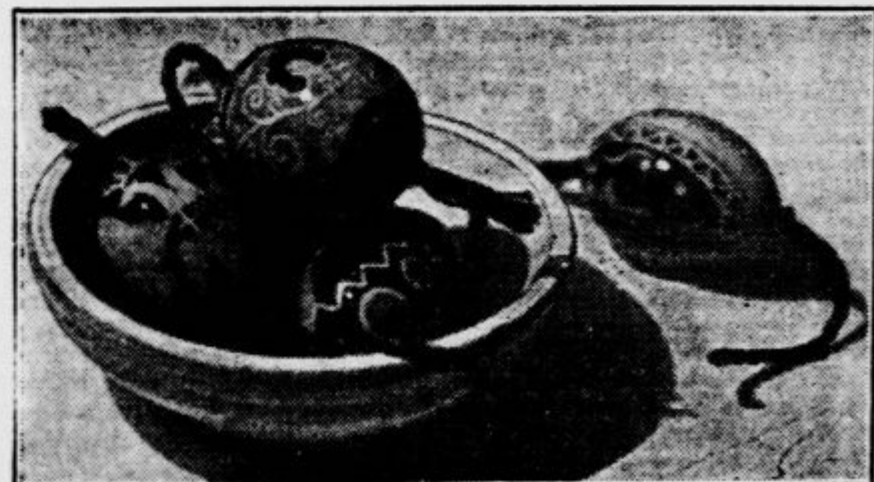
Žile mu je prerezal

Kamnik, 26. marca

V nedeljo zvečer okrog 19.45 je šel delavec v tovarni Titan Jernej Funtek, star 25 let in doma iz Podgorja pri Kamniku, v družbi neke znanke v kamniški kino. V bližini »krvavega znamenja« na križišču podgorske ceste in železnice sta mu prišla nasproti dva fanta, ki sta bila očitno hudo vinjena. Brez pravega povoda se je zaletel eden proti Jerneju. Isti hip je tudi že potegnil nož in prišel mahati proti njemu. Takoj mu je prizadel na levi strani rano od zapestja proti komolcu. Napadalec je Jerneju prerezal na roki žile in je

Belimove pisanice

Marljivi učitelj Belin je razstavil v trafiki gospe Zalke Severjeve v Selenburgovi ulici zopet serijo slovenskih pisanic, opremljenih na posebno ljubek in obenem eleganten način, da morejo služiti kot stalni okrasek v stanovanju. Kar nas najbolj zanima, je uporaba narodne ornamentike, ki je pri nekaterih prav posrečena ter se verno drži narodnega vzorca. Kjer je ornamentika na vidno tuja, je to posledica apliciranja narodnih ornamentov z drugih predmetov na pise. O upravičenosti tega postopanja bi se dalo sicer razpravljati in priznati moram,

da bi raje videl na pirih samo ornamentiko s pirhov — vendar so nekatera tudi zelo okusna (seve le za oko, ker so izpraznjena). ter bodo gotovo tudi naša kupce. Lepo bi bilo, če bi gospod Belin našel čim več posnemalcev in posnemoval, ki bi pomagali izpodrinuti razne neokusnosti (barvanje s pomočjo predtisov itd.), s katerimi nas pita po nepotrebnem takozvana »kulturnejša« tujina. Je sicer neznatna zadevica, a dovolj značilna za propadanje našega narodnega ponosa.

opere gospodinja v štirih desetletjih...

Kakor se to nekam čudno sliši, je vendar to število samo neznamen del tega, kar mora gospodinja za svojo družino oprati. Koliko ur se je morala prejšlekljati nad pralnim čebrom, če je hotela perilo zmencati in oteptati!

Danes ta dan ni tega nobeni gospodinjji več potreba. Saj imamo Radion. In Schichtov Radion opravi delo sam.

Tako lahko je zdaj to:

- A) zvečer se perilo namočil,
- B) drugo jutro se Schichtov Radion v mrzli vodi raztopi, v raztopini pa se potem kuha perilo vsaj 15 minut,
- C) nato se perilo izpere najpoprej v topli, potem v mrzli vodi, dokler ni voda čista ... in perilo je oprano!

Brez mencanja, brez otepanja prizanesljivo in hitro kakor sneg belo perilo s Schichtovim Radionom.

Ne muči se!
Vzemi SCHICHTOV
RADION

Domače vesti

Z ulice

Sedanja gospodarska kriza ima očiten vpliv na moralno ljudi: se tedaj, ko bo minila, bomo čutili posledice njene demoralizacije.

Evo značilnega primera: Grem po Tržaški cesti in nasproti mi pride spodobno oblečena, po vsem videzu dobro hranjena, že nekoliko pomeščanjena ženska s kmetov. Na roki nosi otroka. Ko se srečava, urno iztegne roko in zašepete: »Gospod, dajte mi kaj malega, imam otroka!«

Ima otroka! Ni težko presoditi, da ta tipični prosilca iz dobe gospodarske krize ne živi v skrajnem pomanjkanju. Revščina je bila žal vedno na kmetih, tudi v dobi največje prosperitete. Vedno so imeli, postavimo, bajtariji in dvinarji malo denarja. Danes ima malo denarja tudi trden kmet. Razloček pa je ta — in v tem se kaže demoralizacija sedanje gospodarske krize: Prej se človek s kmetov ni tako zlahka oddvojil, da bi iztegnil roko in prošil vbojga. Stori je to le v skrajni sili. Danes pa se dogaja, da se tudi človek s kmetov kar takole, brez očitne sile postavi v mestu ob kakšnem primeren prostor, kjer ni stražnika in stegne roko:

— Prosim, dajte kaj malega ubogemu revežu...

To je značilna in nič kaj razveseljujka slika našega časa. Ne dvomimo, da beda hudo pritiska. A tudi tam, kjer njen pritisk ni neznosen, se vsi vda jata nemorali časa nekdanji pones in poštenje našega preproste človeka. V tem je nevarnost demoralizacije. Zaradi nekih dlanarčkov je danes že tudi marsikdo, ki ima stroho in kruh, voljan prijeti za beraško palico...

• Otvoritev razstava Jugoslovenske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu. Že napovedana razstava slik pod imenom »Što let hrvatske umetnosti« je bila slovesno odprta v nedeljo dopoldne v atriju poslopja Jugoslovenske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu. Otvorjen je bil prvi del razstave, ki jo je odlično uredil profesor Ljubo Babić. Vsa razstava bo revijalen pregled likovne umetnosti od njene začetka. Posebno pozornost bo razstavi odaral posvečen predilski in polilski deli. Vodja razstavnega odbora prof. dr. Bazala, predsednik Jugoslovenske akademije, je v svojem govoru naglasil, da bo razstava najbolje ustrezala intencijam velikega narodnega prosvetitelja vladike Strossmayerja, ki je pred 50 leti ustanovil galerijo slik kot naš velepomembni umetniški hram.

Pomladanske obleke

površnike in trenchcoate za gospode kupite najceneje pri tvrdki

FRAN LUKIČ, LJUBLJANA
Stritarjeva ulica

• Odkrivanje. Z redom sv. Save IV. je odkrivan g. Josip Zorman, član Narodnega gledališča v Zagrebu ob povodu 30letnice svojega umetniškega delovanja. Zda je g. Zorman vodja dramskega oddelka slovenske »Knjižnice in čitalnice« v Zagrebu. Čestitamo.

• Namestitve. Ministrstvo prosvete je namestilo za honorarnega učitelja na dr. realni gimnaziji v Murski Soboti g. Struška Vojteha, diplomirana absolventa filozofske fakultete

• Narodna knjižnica in čitalnica v Zagrebu. Gunduličeva ulica 29, priredi v sredo dne 28. t. m. ob pol 9. uri zvečer društveni sestanek s predavanjem g. vsuč. profesorja dr. Borisa Zarnika o temi »O eugeniki sterilizacije« s projekcijami. Gosti dobrodošli.

• Za poplavlence. V Lučah je nakazala banska uprava občini Luče 5000 Din podpore. Obč. odbor izreka banski upravi za podporo iskreno zahvalo.

Še na veliki petek

dopoldan prinese obleke v kemično čiščenje, barvanje, plisanje, pranje in svetlokanje perila izgotovi sigurno do praznikov tovarna

JOS. REICH

• Beograjska kolonija Kalmikov postaja od dneva do dneva pomembnejša. Ni še dolgo tega, ko so njeni člani prvič javno nastopili ter Beograjsčanom pokazali razne svoje pešne narodne običaje. Od vseh kolonij Kalmikov v Evropi je beograjska največja. Kolonija ima svojega duhovnika »bakra«, ki je bil zelo iznenadjen, ko je te dni dobil iz Bukarešte obvestilo od japonskega poslanika, da je japonsko budistično združenje »Buzi-Rengo-Kai« poklonilo koloniji raznovrstne predmete za ureditev svetlišča. Kalmiki v Beogradu imajo sicer že svojo pagodo, a pogrešali so doslej maršalka, kar bi jim bilo potrebno pri izvrševanju obredov. Japonski poklon je sedaj že prispel v okrog 100 kg težkem zaboji in so v njem najrazličnejši predmeti budističnega verskega obreda, med njimi tudi preko pol metra visok Budhov kip. Kolonija je daru zelo vesela, ni pa ji še jasno, kako so postali na njo pozorni na Japonskem in komu se naj zahvali za zaželeni dar. Zelo so Kalmiki hvaležni tudi carinski upravi, ki jim je sprejela znatno carino za pošiljatelj iz »solnčnega carstva«.

Ljutomerska in radgonska

VINA

v sodih in steklenicah ter svoj priljubljeni

SEKT

nudi Vinogradniško veleposestvo in vinske kleti

CLOTAR BOUVIER v G. Radgoni
Zastopnik: **KAREL FAVAI**
Ljubljana, Celovška 44, istotam.

ZALOŽNA KLET IN BUFFET

• Avtobusni podjetniki v savski banovini preživljajo enako krizo kakor tovariši v dravski banovini. Avtobusna podjetja je najhujše udarila nova 15 odstotna taksa, poleg tega pa se Zveza avtobusnih podjetij v savski banovini pritožuje tudi zaradi zelo kompliciranega pobiranja vseh doseadnih taks, kar dela velike težave pri obratovanju. Podjetniki so ponovno prošili za razne reforme in ker jim še ni bilo ustreženo, so vsa avtobusna podjetja v savski banovini prosila bansko upravo za dovoljenje začasne ustavitve avtobusnega prometa v vsej banovini. Promet bo ustavljen 27. t. m. in bo tako 3500 km avtobusnih prog počivalo do rešitve najvažnejših vprašanj. Zaradi visokih davkov in drugih težav je doslej že ustavilo promet preko 30 podjetij v savski banovini.

• Podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda v Kranju je poslala CMD v poštastvo msgr. Toma Zupana 200 Din za obrambni sklad. Srčna hvala!

• Elektrifikacija Makarske. Neko belgijsko podjetniško društvo se zanima za elektrifikacijo Makarske in makarskega primorja in je že zaprosilo za dovoljenje, da bi izvedlo elektrifikacijo v svoji režiji. Pogajanja so zaključena, izpolniti pa je treba še neke formalnosti. Električni vod med Makarsko in Kraljevcem bo v zračni dolžini 17 km, vodil pa bo skozi vasi Vrela, Bašče, Vode in Krivavica.

• Nasip ob Dravi pri Varaždinu. Tehnična sekcija izdeluje načrte za obrambni nasip na desnem bregu Drave pri Varaždinu. Takoj, ko bodo gotovi, bodo načrti odposlani finančnemu in gradbenemu ministru, in če bodo nakazani potrebni krediti, bo pri Varaždinu razrajen obrambni nasip že letos ali najpozneje prihodnje leto. To delo je zelo potrebno, ker je Drava pri Varaždinu ob vsaki poplavi odnesla že dosti plodne zemlje. Tudi pred tedni so poplave povzročile občutno škodo.

• Popravek. V članku »Dedne kmetije v Nemčiji« v nedeljskem »Jutru« čitatelj v 9. odstavku namesto »vnuke« pravilno »sinov sin«, v 3. stolpcu, 11. vrsti namesto »sredstva« pravilno »predstava«. Dalje naj se 7. odstavku dodajo tri stavki: »Uprava in užitek dedne kmetije sme pristojno kmetско sodišče začasno ali trajno prenesti na zakonskega druga ali na bodočega glavnega dediča, ako kmet postane nesposoben za kmeta ali ako zavoli slabega gospodarjenja ne poravnava svojih dolgov. S tem predpisom in z možnostjo, da si državni redilni stan (Reichsnährstand) sme nase prenesti omenjene denarne terjatve, se ugotevajo zadostno ščititi ne le pravi interesi kmetkega stanu, nego obenem tudi upravičeni interesi upnikov.«

• Poroka, ki je razburjala vso Sofijo, je bila izvršena v nedeljo dopoldne v sinagogi v Zemunu. Poročila sta se bogati sofijski Industrije Moric Levi in Rada Nikolajeva, vnučinka znanega bolgarskega generala. Ko sta se sedanja zakonca na skrivaj zaročila v Sofiji in je naposled vest o zaroki prodrla v javnost, so nastale v bolgarski prestolnici burne debate, ki so dovedle tako daleč, da so rabnu gotovi krogi najprej anonimno, potem pa tudi javno grozili s nasiljem, če bi dovolil poroko. O zaroki in poroki se je mnogo pisalo tudi po sofijskih listih in storjeni so bili najrazličnejši koraki proti tej zvezi. General je seveda na vso moč vplival na svojo vnu-

Danes premiera senzacionalnega filma

„MUMIJA“

V glavni vlogi Boris Karloff

ZVOČNI KINO DVOR

Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Cene 2, 4, 6, 8 Din

kinjo, prigovarjali pa so tudi zaročencu, naj bi vsaj vstopil v pravoslavno vero. Ta je odločno izjavil, da pod pritiskom ne bo nikdar menjal svoje konfesije, poleg tega pa je bila tudi njegova zaročenka pripravljena prevzeti njegovo vero. Ko je razburjenje zaradi nenavadne zaroke povzročilo že več incidentov, sta se zaročnika na skrivaj odpeljala iz Sofije ter se poročila v Zemunu. Nevesta je prej sprejela izraelsko veroizpoved in dobila ime Rut. Po poroki sta se zakonca odpeljala v Pariz.

• Izkoriščanje delavcev in države. Uprava vrbske banovine raziskuje manipulacije v velikem industrijskem podjetju »Jugoslovenska destilacija lesa« v Tesliću, ki so bile v dobi treh let izvršene ne samo na škodo množičnega delavstva, temveč tudi na škodo države. Podjetje je sicer po imenu delniška družba, vae naprave pa so s 20 odstotki obratne glavnice od države. Podjetje proizvaža razne kemične proizvode, za katere se kot sirovina uporabljajo les, ki ga dobavljajo iz državnih gozdov. Podjetje vodi neki Karel Eisenstädter, ki

HUD DOLGČAS

bo pri Vas, če ne boste takoj naročili najboljših slovenske mesečne revije

NAŠA POTA

Celoletno Din 60. Ljubljana, pošt. predal 114

si je šele v zadnjem času pridobil naše državljanstvo. V tovarni je uveden že nekaj let sistem napačnega merjenja in računanja v državnih gozdovih nasekanega lesa, da se po tej napačni meri delavcem prikrati zaslužek in da obenem država dobi čim manj za dobavljeni les. V gozdu Mihajlovac, kjer so izsekali največ lesa, je bilo delavstvo oškodovano v treh letih za nekaj milijonov. Doslej ni bilo pritožb, ker je podjetje zazgorelo, da bo vsakega, ki bi kaj izpovedal o napačnem nakladanju in merjenju lesa, takoj odpustilo. Manipulacije pa so le prišle na dan in jih preiskuje sedaj posebna komisija.

• Preiskave o strašni nesreči v kamnolomu ob novi železniški progi Peč-Pristina še niso zaključene in se mnenja raznih strokovnjakov nikakor ne vjemajo glede vzrokov katastrofe, ki je doslej zahtevala že pet človeških žrtev in se bo morda lista še povečala, ker so tudi trije ranjeni v pristijski bolnišnici in največji življenjski nevarnosti. Komisija, ki jo je takoj po nesreči odposlal drenički srez, je sicer potrdila izjave podjetja in njegovih inženjerjev, da je nesreča nastala po golem naključju. Komisije, ki so jih odredila in odposlala ministristva iz Beograda, še niso podale svojih izjav, komisija urada za socialno zavarovanje pa je ravno tako kakor delavstvo mnenja, da je prišlo do strašne nesreče zaradi pomanjkljivih varnostnih naprav, odnosno

Elise Bock

priznana avtoriteta v kozmetiki podeljuje po svoji osebnosti asistentinji

v četrtek in petek

5. in 6. aprila t. l.

brezplačen praktičen pouk

Predochi Vam najnovejše in najenostavnejše metode negovanja Vaše polti, ki zahtevajo le malo časa in skoraj nikakih stroškov. Naučite se tudi Vi po navodilih te specialiste novodobne kozmetike!

Prosimo Vas, da se pravočasno prijavite v

drogeriji KANC

v nebotičniku

zaradi tega, ker podjetniški inženjerji niso pravočasno opazili razpok v skalnati steni nad komunalnom. Na te razpoke so inženjerje še nekaj ur pred nesrečo opozorili delavci. Ugotovitev vzrokov nesreče je zelo važna tudi zaradi podpor ranjenim delavcem in rodbinam smrtnih žrtev. Delavci so bili po predpisu zavarovani pri okrožnem uradu za zavarovanje delavcev in bo urad izplačal podpore le v primeru, če se točno ugotovi, da ne zadene pri tej nesreči podjetnike prav nobena krivda. Komisija okrožnega urada je, kakor rečeno že ugotovila površnost pri nadziranju nevarnega dela.

PRIDE CSIBI PRIDE

• Tihotapki trgovci v Beogradu. S razkritjem tihotapstev pri veliki tržnici Schwartz, ki jo je beograjski trošarinski urad obdelil na globu 250.000 Din, ker je na skrivaj dobavljala špik, se serija tihotapkih afer v Beogradu ni zaključena. Organi trošarinskega urada, ki so seveda poudarili svojo pozornost, so zalotili sedaj podjetnika Lazica, ki je iz Pančeva preko Dunava na splavih prevažal osebne avtomobile, da bi se izognil plačanju trošarin. Prevoz se je vršil na neobičajnem mestu, avtomobil je bil seveda na splavu tudi primerno maskiran, trošarinski organi pa so vendarle razkrili tihotapstvo na obali Dunava na Karaburmi. Iz onega primera sklepajo seveda upravičeno na že uspešno izvedena tihotapstva in je tako tudi proti Lazičevi tržnici uvedena preiskava.

DANES VESELA KOMEDIJA
VLASTA BURIAN kot
REVIZOR
IZ PETROGRADA
Smeh, zabava, dovpti, godba
Predstave ob 4., 7. in 9. uri z v.
Predprodaja vstopnic od 11. do 1/2 13.
ELITNI KINO MATICA
Tel. 21-24

• Za velikonočna voščila rabite Ciril Metodove razglednice. Podpirajte slovensko šolsko obrambno društvo, revno šolsko dečo in domačo obrt!

Praške šunke za vsak okus

narezki, pitana štajerska perutnina in razna specijalna jedila v sveži in veliki izbiri v delikatesi V. A. JANEŠ na Aleksandrovci ulici, telefon 34-55. 5041

• Obledela obleke barva v različnih barvah in pilisra tovarna JOS. REICH.

V fotografsko stroko spada tudi — domača beseda! Zato naročite takoj

FOTOGRAFSKO TERMINOLOGIJO

v drogeriji GREGORIČ, LJUBLJANA, Prešernova ulica 5. Cena Din 10.—

• Vsak privatni uradnik nujno potrebuje strokovno knjigo: Černe, Kontokorenti. Dobl se v vseh knjigarnah ali pri založništvu: Trgovski učni zavod, Ljubljana, Pražakova ulica 8-II.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM«
V »SIBI« — Telefon 33-87.

Samo v torek in sredo ob pol 7. in pol 9. uri film z Ursulo Grabley in Paulom Heidemannom

Izgubljene hčere

Vsi zunanji posnetki snimani v naši državi...

Mostar, Sarajevo, Dubrovnik, Hercegovina

Dopolnilno nov zvočni tehnik

Za Veliko noč: Zemlja smehljiva — Rihard Tauber

VELIKONOČNE ŠUNKE pitana štajerska perutnina

Za dneve posta:

Sveže morske in sladkovodne ribe
v največji izbiri in po priznani zmernih cenah

pri Slamiču

Gospodstva c. 6

Prešernova ul. 5

Iz Ljubljane

— Pravila Jugoslovensko-bolgarske lige v Ljubljani je banska uprava v sporazumu s ministrom notranjih del odobrila. Ustanovni občni zbor se bo vršil po veliki noči. Pravila predvidevajo tudi mladinski odsek. Prijave za pristop srejemata tajnik pripravljalnega odbora g. dr. Stanko Jug vsak dan razen nedelje in praznikov v knjižnici direktorije »Jutra« od 17 do 18.

— Obrtniško-gospodarsko zborovanje priredi podružnica Društva jugoslovenskih obrtnikov za dravsko banovino podružnica Ljubljana-mesto v sredo dne 28. marca ob 7. (19.) uri zvečer v veliki dvorani »Kazina« 1. nadstropje. O občinskih zadevah poročata občinska svetnika tovariša Pičman in Košak. Na zbor so vabljani župan g. dr. Puc, vsi občinski svetniki mesta Ljubljane in druge korporacije. Obrtništvo naj se agurno udeleži tega zbora. Kdor ni prejel posebnega vabila, naj smatra to kot vabilo.

— Odbor. — Obrtniško predavanje. Vse obrtnike opozarjamo na obrtniško predavanje, ki ga bo imel g. Ivan Mihelič, tajnik DJO Ljubljana mesto in urednik »Obrtnika« danes ob 18.30 v ljubljanskem radiu. Predavanje bi se moralo vršiti že v ponedeljek 19. t. m. pa je bilo preloženo. Opozarjamo vse obrtnike na to predavanje.

— Združenje trgovcev v Ljubljani vabi g. člane na širši sestanek, ki se bo vršil o davčnih zadevah v veliki dvorani Trgovskega doma, Gregorčičeva ulica v sredo 28. t. m. ob 8. zvečer.

— Občni zbor Zveze naprednih jugoslovenskih akademskih starešin v Ljubljani se je preložil na poznejši čas. Kdaj in kje se bo vršil, bo sporočeno v novinah. — Odbor.

— Samarijanka in samarijani. Predavanje v šoli pri Sv. Jakobu bo danes ob 19.30. v torek dne 3. aprila ne bo predavanja zaradi čiščenja prostorov.

— Predice, ki ročno predejo in stanujejo v Ljubljani ali v neposredni bližini, naj javijo svoj naslov Državnemu osrednjemu zavodu za ženski domači obrt v Ljubljani.

— »Tabor« — pevski zbor. Drevi odpade pevska vaja, vršila pa se bo jutri v sredo, edina v tem tednu. 7. aprila bo nastop na akademiji v »Unionu«. Kdor se vaje ne udeleži, bo izključen iz pevskega zbora. — Pevovodja.

— Podpornemu društvu za gluho mladiho je poklonil g. dr. Hugo Baumgarten iz Trbovelj kot honorar za operacijo čuljnosti po dr. Savi Pircu znesek 500 Din. Za ta velikodušni dar se društvo najtopleje zahvaljuje.

— Gradnjo bežigradske šole začne šele po praznikih. Že nekajkrat smo napovedali, da bodo v najkrajšem času pričeli ko-

Danes monumentalni vefilm

V znamenju križa

ZVOČNI KINO IDEAL

Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Cene 4, 6 in 8 Din

pati temelje za novo bežigradsko šolo. Toda neoprijazno vreme, deloma pa tudi preurejanje načrtov, ki se je izvršilo na zahtevo tehničnega oddelka banske uprave, sta zavlekla dela tako, da se bodo pričela šele po veliki noči. V zvezi s to zamudo se gradnja letos ne bo mogla dovršiti tako daleč, da bi se že jeseni lahko pričel pouk v novi šoli, kakor je bilo prvotno predvideno, temveč bodo letos poslopje samo spravili pod streho.

— Prirojevalni tečaj za krojače, ki ga priredi kr. banska uprava po referatu za pospeševanje obrti pod vodstvom obrtnega učitelja g. Alojzija Knaflja, se prične 12. aprila ob 18. v prostorih tehnične srednje šole. Interesenti se še lahko priklade do 10. aprila pri referatu za pospeševanje obrti v Ljubljani, Stari trg 34-I, kjer dobe vse podrobne informacije.

Najugodnejše kupite ali naročite damske plašče in kostume v damski konfekciji

A. PAULIN, Ljubljana

KONGRESNI TRG 5

— SK Ilirija pravi vse g. g., ki so slikali na nedeljskih prireditvah v Planici, da ji izroče za arhiv in za propagandne svrhe po eno sliko. Slike naj oddajo g. Komariju v oglaševalni oddelku »Jutra«.

— Kegliški klub »Špinič« na Prulah je poklonil preko svojega predsednika g. Franceta Štruklja, ravnatelja »Učiteljske tiskarne, svoj lanskeletni prihranek 127 Din mestnemu načelstvu v korist mestnih revežev. Mestno načelstvo se klubu in njegovim članom najpričneje zahvaljuje z željo, da bi našel mnogo posnemovalcev, ki se bodo ob vseh prilikah spominjali naših revnih sosesčanov, ki so potrebni pomoči.

— V prepisu poškodovan. V Kamniku pri Presejru se je v nedeljo sporekel učitelj Anton Sušan z zetom. Zabela sta se pripravili zaradi nekih čevljev in se je prepir slednjič tako zaostрил, da sta se tudi dejansko spoprijela. Pa je zet obdelal tasta tako hudo, da so ga morali prepeljati zaradi poškodb na glavi v ljubljansko bolnišnico. — V šoli na Prulah je včeraj padel dijak Ludvik Štebrič, stanujoč na Fužinah, na ostrino sekire in si precej poškodoval levico.

— Obleka sta pobirali po šolah. Dve šeststajstletnici sta pohajali po ulicah, se spoznali v nekem bifeju in se zaradi revščine dogovorili, da začeta po šolah pobirata obleko. Obrali sta vse šolske zavode v mestu, zlasti pa sta se pridno oglaševali v osnovni šoli v Mostah, v šentjakobski dekliški šoli in v Lichtenturnovem zavodu. Prihajali sta v poslopja med šolskim

... i seveda!
preprečuje tudi
poslanek zobnega
kamna
Doramad
zobna krema z blagimi žarki radija!

poukom; ena je stala na straži, druga pa se je plazila po hodnikih in pobirala plašče dežnike, čepice in še kaj. Slednjega pa sta se opogumili in se jeli vtihotapljati tudi v otroško bolnišnico. Nakradeno obleko sta nato prodajali raznim ljudem v mestu, nekaj pa sta tudi zastavili. Posebno dobro sta založili navihanki z ukradenimi plašči svoje sorodnice. Štefka se je že pred časom prestrašila in ni hotela več hoditi z Ljudmilo, ta pa je ostajala še vedno na preži in je kradla, kar ji je prišlo pod roko. Policija se je dolgo časa trudila, da iztakne pravice po šolah in šele zdaj je prišla na travo sled. V nedeljo sta bili mladenki aretirani in ju še vedno zaslišujejo.

ZVOČNI KINO MOSTE

Samo še danes in jutri ob 8. uri

velik avijatični vojni film

„USODNI DNEVI“

v glavni vlogi Joan Crawford

— V cerkev je hodil po denar. V cerkvi Sv. Jakoba je cerkovnik Josip Pajnik že nad pol leta opazal, da odpira nekdo na skrivnem nabiralnike in pobira denar. Prišel je oprezati, toda šele v nedeljo se mu posrečilo, da je tatu opazil. Kmalu po 12. uri, ko so ljudje odšli iz cerkve, je ostal notri le neznan mladenič, ki je stopil k nabiralniku pred oltarjem sv. Antona in ga odprl. Za to je uporabljal posebej ključ. Pajnik je počakal, da je stopil tatiš na ulico, nato pa ga je predal stražniku. Bil je to brezposelni strojni ključavničar Ivan G. s Krakovskega nasipa. Pri njem so našli šest raznih ključev. Vendar Ivan ni hotel priznati vlomov v nabiralnike, iz katerih je po župnikovem računu pobral sčasom nad 1000 Din. Zagovarjal se je, da je podaril na oltar sv. Antona le dve sveči, o katerih pa pravi cerkovnik, da jih je tam pustila že jutraj neznan ženska. Ivana so izročili sodišču.

— Smola drznih vlomilcev. V noči na nedeljo so vrli neznan vlomilci v pisarno veletrgovine z usnjem bratov Moskovit na Jurčičevem trgu. Lotili so se starine železne blagajne, ki so jo navrtali na strani. Trudili so se seve na vse preteke, doživeli pa so veliko razočaranje. V blagajni so našli le 85 Din. Poleg teh se je eden izmed vlomilcev polastil še delavnega plašča, ki ga je našel na ključu.

— Za velikonočne praznike kupite prške šunke samo pri staroznani delikatesi Janc, Židovska.

Iz Celja

— V počastitev 80 letnice prof. Josipa Kožuha v Celju je darovala ga. Marija Klešnikova, vdova po profesorju v Mariboru, 100 Din Dijski kuhinji v Celju.

— Uradni dan Zbornice za TOI za Celje in okolico bo v torek 3. aprila ob 8. do 12. dopoldne v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje, Razlagova ul. 8.

— Svinjski sejem v Celju. Ker se je zima nehala, so se začeli v Celju zopet vsako sredo in soboto svinjski sejmi v večjem obsegu. V soboto so pripeljali na 51 vozovih 229 prašičev razne starosti in velikosti. Ker ni bilo kupcev, pa je bilo prodanih samo 55 komadov. Cene so bile naslednje: prašiči stari 7 do 8 tednov 125 do 140 Din, 2 do 3 mesece 250—330 Din, 4 do 5 mesecev 550 do 600 Din, 6 do 7 mesecev 600 do 700 Din, 8 do 10 mesecev 700—800 Din, 1 leto stari 850 do 900 Din. Kupovalcem prašičev se nudi na svinjskih sejmih v Celju prilika, da si nabavijo svinje najboljše pasme iz šmarnskega sreza.

— Kino Union. Danes ob 16.15 in 20.30 z

Cherchez la femme!

Hudi napadi na policijo - Senzacionalna odkritja poslanca Henriota - Žena Staviskega je igrala prvo vlogo - Sleparyjevega trupla za čudo še niso odnesli!

kj — Pariz, 25. marca.

Zdaj pa je prišla na vrsto policija. Desničarski listi, njim na čelu »Echo de Paris« in »Figaro« napadajo organizacijo javne varnosti, da se niso našli morilci Princeja zato, ker tega noče — policija. »Echo de Paris« piše: »Policija je razpršila poizvedbe, namestu, da bi jih zgostila. Pri Princeju se je ponovilo to, kar se je zgodilo pri Staviskem: policijska oblast

francoskega izvedenca v kazenskih zadevah Henryja-Roberta in bivšega finančnega ministra Paula Reynalda. O tej trojici gre glas, da so se proti denarni odškodnini dali angažirati za razne nečedne posle.

Zanimivo je, da je pisala najbolj obremenjena pisma Arleta Staviska, ki je po zadnjih razkritjih poznala vsa pota svoje ga moža. Pred poroko s Staviskim je bila Arlette Simonova Galmotova ljubica. Galmot si je na vse načine prizadeval, da bi je iztrgal svojemu tekmeču. Šele ko se je Galmot uveril, da ne bo Simonova nikoli njegova, je prišlo med njim in Staviskim do napete sovražnosti, katerih posledica je bila nenadna Galmotova smrt. Kakšno je

Galmot prav kmalu in je po njem spisal knjiško. Ko je Galmot hotel postati poslanec, mu je bil Stavisky najboljša opora. V Guyani, kjer je kandidiral za poslanca, je delala mafija Staviskega z revolverjem in stropom za kandidata svojega gospodarja. Toda vmes je posegel čuden slučaj. Zmagal je sicer Galmot, zbornica pa ni potrdila novega mandata. Potrebne so bile ponovne volitve. Galmot se je odpeljal v Guyano, da bi z osebno agitacijo utrdil svojo pozicijo, pri tem pa ga je dohitela smrt.

Galmot je bil drugače nadarjen pisatelj in je izdal v knjigi roman »Čudna pustolovščina«. Napisal je tudi nekakšne vrste avtobiografije »Dvojno življenje« in več novel, v katerih je poveljeval Arletto Simonovo, v katero je bil zaljubljen čez glavo. Zato so mu morilci skuhal jed, kateri so prinešali arsenika.

Pariška policija je te dni prejela obvestilo, da so se našli dolgo iskani dragulji Staviskega v Londonu. Oblasti so takoj napotile v London komisarja Peudepleceja, ki je iztaknil dragulje pri londonski tvrdki Sutton. Tam je bilo zastavljenih pet zavojev, prvi 25. septembra 1933, drugi dva dneva pozneje itd. Vse te transakcije je oskrbel Romagnino. Tvrdka Sutton je posodila na zastav. Predmete skupno 7900 funtov ali 609.000 frankov. Preiskovalni sodnik je zasljal Stavisko, da bi mu pokazala, kako so prišli dragulji v London. Njena izjava pa doslej še ni znana.

V Chamonixu so v soboto dopoldne eks-humirali truplo Staviskega. Komisija, ki je prisostvovala izkopu, je takoj odprla krsto, da bi se uverila, če niso Staviskega odnesli med časom, ko je ležal v zemlji. Pokazalo se je, da je v krsti ležal pravi Stavisky Krsto s truplom so nato odpeljali v Pariz, kjer bodo truplo za 48 ur položili na led, potem ga bodo sečirali.

Pariško javnost so danes »vzmetrile« vesti, da bo oblast obtožila tudi bivšega ministrskega predsednika Chautempsa, ki ima obenem s svojim zetom, bivšim državnim tožilem Pressardom na vesti umor Princeja. Vse senzacije pa je menda pokosila vest, da je imel Stavisky tudi zvezo z bivšim predsednikom republike Millerandom. Umazan veleslepar se torej res ni ustavljal pred prvim državljanom Francije...

Jean Galmot

oilo razmerje med Galmotom in Staviskim, priča dejstvo, da je bil Galmot tisti, ki je l. 1926 ovadil policijskemu komisarju Pachotu Staviskega zaradi sleparije. Stavisky pa je takoj zavohal, kje tiče sovražnik in je opravil z njim kolikor mogče na kratko. Zavdal mu je neki robijaš v Guyani.

Tudi Galmot je bil zanimiva prikazen. Med vojno je postal vojni dobavitelj za alkoholne pijače. Z dobavami rumna si je nakupil ogromno premoženje. Kupil si je tudi nekaj graščin. Stavisky je »zavohale

Avtomobili z obtoženci v aferi Stavisky, ki so bili doslej zaprti v Bayonneu, na poti skozi Pariz v jetošnico Santé

Vohunstvo tudi v Angliji

Razširjenje preiskave v vohunski aferi Switz na Angleško

Vohunska afeta v Parizu narasla. Dokumenti, ki so jih našli francosko-angleško-ameriški detektiv pri članih vohunske družbe Switz-Stahl, kažejo, da se je tolpa udeleževala tudi na angleškem ozemlju. Zato so angleške oblasti nemudoma odredile preiskavo in dognale, da sta se zakonca Switz mudila precej časa v Chelsiji, kjer sta vzdrževala sumljive zveze s osebami, ki niso na najboljšem glasu. Ugotovljeno je, da so se niti vohunov na An-

Žena polkovnika Du Moulina

gleškom stekale v rokah ene same osebe, o kateri je mogoče dobiti vtis, da je bila glava vohunstva. To je bila neka Američanka, ki je stanovala kot podnajemnica pri Switzu in njegovi ženi ter je sprejemala vsa poročila. Ime Američanke je doslej še nedogoteno, baje ga nista poznala niti Switzova.

Pojav te ženske je sploh zelo skrivnosten. Pravi, da niso nikoli videli njenega obličja. Značilna je najdba londonske policije, ki je prestregla neko pismo s šifrirano pisavo. To pismo vsebuje, kakor so ugotovili specialisti za tajno pisavo, zelo važne podatke vojaškega značaja. Urad za šifre pri londonski policiji je po daljšem študiju razčlenil pisavo. Pismo proučujejo dalje in napovedujejo, da bo s pomočjo tega pisma razkrita velika mednarodna vohunska organizacija, ki je imela svoje podružnice daleč po svetu.

Inž. Aubry, izvedenec za smodnik v francoskem vojnem ministrstvu, je poznal

vse tajne francoskega generalnega štaba in je v tem pogledu deloval vzporedno s polkovnikom De Moulinom, čigar žena so tudi aretirali, ker sumijo, da ji ni bilo neznan, odkod je njen mož prejemal visoke nagrade.

V vohunski aferi je policija odkrila celo kupo dokumentov, ki jih je eden izmed krivcev hranil v posebnih predalih svojih omar. Našli so mnoge vojaških skic in risb strateškega značaja. Policija raziskuje naprej.

ANEKDOTA

Nemški pesnik Lillencron je bil vedno brez denarja. Nekdo je bil pozvan v goste k imoviti dami. Dama je pozneje večkrat pripovedovala o njem tole: »Ah, ta baron Lillencron... Tako dolgo mi je tožil o svoji revščini, da sem mu poklonila nekaj tisoč mark. A veste, kaj je storil potem? Ko se je poslovil od mene, je šel po stopnicah iz hiše in naletel pri vrodu na mojega zeta. Tudi njemu je potožil svojo revščino... In si je izposodil od njega par sto mark.«

VSAK DAN ENA

Mlada dama: »Gramofon je gotovo že prej vrgel« (»Politikenc«)

Morilci Duce pred sodniki

V Bukarešti stoje pred sodiščem, ki je sestavljeno iz petorice generalov, morilci ministrskega predsednika Duce. Trojica, ki je izvršila umor, za katerega je dala pobudo »Železna garda«, ki je prejemala podporo od neke tuje veleposle, je ločena od ostalih obtožencev, ki jih je nad 50. Na sliki vidimo morilce: Constantinescu, Caramieo in Bellimageja

KULTURNI PREGLED

Iz zagrebškega pisma

Zagreb, 20. marca.

Zagrebška pevka Ljubica Oblak Strozzi, ki sicer deluje v berlinski opri, je nastopila v Giordanovi operi »Fedorac« in pokazala svojo visoko pevsko kulturo in izrazit dramski talent. Imela je velik in prečuten uspeh. Dirigiral je Oskar Josefović.

Lovričeva drama »Kapitan Niko« sprejema občinstvo ždaleje topleje. Zanimivo dejanje drži poslušalca v napetosti, a poseben močan dramski prizori »vzmetrile« živce. Veekako je »Kapitan Niko« dosegel pri občinstvu večji uspeh, kakor pri delu zagrebške kritike.

Novo nastudirana Gounodijeva opera »Faust« je bila po večini poverjena našim mladim pevcom, ki so vsi leli prav priklen uspeh. Nove dekoracije so v glavnem okusne in živahne. Delo je bilo popolnoma osveženo in je uspešno tudi pri občinstvu. Dirigiral je Oskar Josefović.

Po daljšem preostanku smo zopet videli Čajkovskega »Pikovo damo«. Žal, da tej opri niso posvetili zadostne glasbene pozornosti, zato je zapustila dokaj sled vtisk; kazala je značaj neuslele improvizacije, brez močnejših in globljih glasbenih in umetniških potoz. Solistom je le delno uspelo, da so z lenoto svojega glasu rešili situacijo. Dirigiral je Jakov Gotovac.

Nikola Cvejić, bivši član zagrebške opere in sedaj član opere v Brnu, je absolvirao svoje prvo gostovanje in Verdijevi operi »Ritretto«. Njegov Rigoletto je zanimiv, ker po Cvejićevem mnenju ni ne grbast ne šepav, kakor tega dvornega norca po navadi prikazujejo. Glasovno je ostal Cvejić na višini, moč glasu je nedotaknjena, da, morda se je celo povečala. Ugoden učinek na se motilo nevedno netišno intoniranje. Umetnik je imel pri občinstvu izredno prečuten uspeh.

Premiera domače komedije »Razbito zrcalo«, delo Petra Preradovića ml., je potekala pred napolneno hišo Malega gledališča. Preradović se je že uveljavil kot uspešan dramatik s komedijo »Ali se razume moč«, ki jo je uprizorilo 35 inozemskih gledališč. V novi komediji »Razbito zrcalo«, začenja srečno in zanimivo in v drugem delu dobro nadaljuje, v tretjem na se razpihne v razlabilanije, ki poslušalce utrjuje. Po krivdi tretjega dejanja je občinstvo nezadovoljno zapustilo gledališče. Avtor je obdržal šibkost tega dejanja in ga je pri nadaljnjih predstavah znatno skrajšal. Pravilo, da je sedel zanimanje za ta komad popolno.

V tem tednu smo imeli še neko domačo premiero, ki je v vsakem pogledu dobro uspevala. Ka. Mesarić je epikal komedijo »Tudi v našem mestu...«, ki obravnava naše sodobno življenje. Tu so prikazati taki tisti, kakor jih vidimo in srečujemo na vsakem koraku. Delo je splošno vše in s elitnim poznavanjem odskih učinkov, kar je elcor pri Mesariću, ki je izkušeni režiser, umilivo. Vrh tega je njegova komedija prav zabavna in tako aktualna, da ji ljudje ploskajo pred odprtim odrom. Skratka: gre za uspešno domačo komedijo, ki ni ne boljša ne slabša od mnogih importiranih tujih komedij. Premiera je bila sprejeta z iskrenim odobravanjem in ploskanjem, ki je očitno kazalo, da je bila občinstvu prav všeč.

Doneski kozaki so priredili v Malem gledališču svoji drugi koncert. O njihovem koncertiranju, ki danes živahno kolektira s verjetjem, ne moremo povedati nič novega.

Glasbeno društvo intelektualcev je priredilo koncert »Skladbe nezavičnih avtorjev«. Sodelovali so sami mladi umetniki in dosegli popoln uspeh. Program je navaial imena: Grgošević, Pozajić, Dugan ml., Matz, Cipra in Staholjak.

Jugoslov. akademski pevski zbor »Mladost - Balkan« je priredil v korist Hrvatske menae akademice dobrodelni koncert, ki se je zain pokazalo veliko zanimanja: dvorana Hrv. glasbenega zavoda je bila razprodana. Pevski zbor »Mladost-Balkan« je interpretiral nekoliko točk domačih skladateljev, vrh tega so sodelovali solisti Lov Vrbanić, Ivana Flaminia in mlade pianistka Branka Musulin, ki je ponovila svoj program na nedavni produkciji državne glasbene akademije (Bethoven, Franck). Kot dirigenta sta sodelovala Jakov Gotovac in rektor Fran Lhotka.

Zagrebška filharmonija je priredila svoji šesti simfonični koncert a temle programom: Schubert, Simfonija v h-molu, nedovršena; Chopin in Čajkovski, klavirski koncerti. Solistični delž je igral vsekar siliati Nikolaj Orlov. Za tega umetnika je bilo občinstvo tako navdušeno, da je moral ob koncu odigrati še nekoliko dodatkov. To priznanje si je res zaslužil v polni meri, saj je igral z izrednim elanom in prav tako izrednimi sposobnostmi.

Eden najzanimivejših koncertov zadnjega časa je bil nastop mladinskega zbora »Trboveljski slavšček«. Ta zbor ni samo senzacija, marveč tudi glasbeni »mst-

niški dogodek največjega pomena. Celotni učinek zbora, njegova disciplina, svok, glasbena ispta — vse to skupaj je čudno, ki človeka kar osupne. In ne le to: ta zbor te gane v srce s svojim angelskim načinom peka. S kakšno finoos ustvarjajo ti mladi pevci frazo, kako plemenito muzicirajo, kako precizno ritmizirajo, kako izvajajo dinamiko, kako čisto intonirajo harmonijo — vse to je treba čuti, če hočeš dobiti pojem o kulturni višini, sposobnosti in odlikah »Trboveljskih slavščekov«. Pri tem je treba ugotoviti še to, da je petje te mladine tehnično dovršeno in da stoji njen vokalni artizon na izredni višini: zdi se, da za njo nloh ni več nobenih tehničnih težav. Vse to je dovršeno, edinstveno in doslej nezastopano. Dirigent zbora Avgust Suligoj je pravi mojster na tem področju in to, kar je on napravil iz svojega zbora, je v natvrti meri vredno hvale. Za svoje plodovito delo zasluži neomejeno priznanje in občudovanje. »Trboveljski slavšček« so peli pred popolnoma razprodano dvorano.

Ob koncu še nekoliko novic: Djuro Trbu-hović je gostoval v operi »Grafica Marica«. — Ida Juranić je po daljšem preselidju nastopila v operi »Toeac« — Na Veliko erado izvajala v Velikem gledališču »Lisinskic in »Zagrebška filharmonija« pod vodstvom rektorja Lhotke Beethovnova »Missa solennis«. — Operale je pripravila »Havajsko rož«. — Prihodnje dni bo repriza nove nastudirane Shakespearejeve tragedije »Julij Cezar«. — V teku tega meseca bo gostovala »Traviatica« italijanska koloraturna pevka Ines Alfani - Tellini. — Jubilej Toše Lesića so morali zaradi jubilarne bolezni odgoditi na 6. aprila t. l. — Nušićeva komedija »Sumljiva oseba« bo kmalu uprizorjena kot repriza v Malem gledališču. — Za Veliko noč pripravljajo v operi Warnerjevega »Parsifala«. V naslovni vlogi gostuje čisti tenorist Oton Maack. — V Malem gledališču bodo za Veliko noč igrali pastion. — Polski tenor Stanislav Drabik gostuje še ta mesec v »Zidovici«. Kot prihodnja mladinska predstava pride na vrsto dramatična pravilica Ivane Brlić Mažuranić »Čudovite prirode vajanca Hlapića«. Glavne vloge bosta igrala mlajna umetnika Lea Dembch in Boaci Reiss. — Ziga Hirschler.

Občutno vrzel

v izobrazbi, ki vas spričo pomanjkanja oziroma predragih pripomočkov ovira na vaši poti do uspeha, izpolnite s čitanjem Ilustriranega tedenskega obzornika »ZIV-LJENJE IN SVET«. Posamezni zvezki samo 2 Din. V redni naročnini samo 20 Din na tri mesece. (Okoli 400 strani poljudno znanstvenega in zabavnega stiva z mnogimi slikami). Uprava: Ljubljana, Knašičeva ulica 5

Naši mladinski mesečniki. »Naš rod« in »Zvonček« sta pravkar izdala velikonočno številko. »Naš rod« priobčuje pesmi Zdravka Ocvirka, Ine Slukanove, Fr. Ložniškaria in Hane Abačičeve, prozo Kristine Halnerjeve, Franceta Boviča (z ilustracijami T. Kralja), Adama Milkovića (s slikami Jeneza Trpina) in Jože Herforta; poučne članke so pripravili Alojzij Novak, Ludvik Zoržut, Ovetko Kristan, dr. B. Magajna in drugi. Vmes so številne ilustracije. »Zvonček« pa objavlja v marčevi številki pesmi B. V. Radoša in Ivana Čampe, pripovedno prozo Marije Jezernikove, Vinka Bitenca, Gustava Striša, Arnošta Adamčiča, Franja Čička in nekatere prevode, izmed poučnih sestavkov pa je najpomembnejši dr. Pavla Grošlja »Ali et prijatelj živalim?« Številka je obilno ilustrirana.

Sto let hrvaške likovne umetnosti. V zadnje let je bila v prostorih Jugoslovanske akademije v Zagrebu otvorena retrospektivna razstava ob stoletnici hrvaške likovne umetnosti. Obenem potече letos petdeset let, kar je škof J. J. Strossmayer otvoril v Zagrebu galerijo, ki je dobila ime po njem in ki je največja v Jugoslaviji. Razstava je razdeljena na osem idejnih in zgodovinskih period in kaže krasen napredek hrvaške modabliatohe umetnosti od l. 1890. do danes.

Nikolaja Berdijajeva »Smisel zgodovine«, je izšel v arshokhrvaškem prevodu Milica Maistorovića v Beogradu.

Balsacove Izbrane spise v 26 knjižah napoveduje beografska založba Narodna prosveta.

Za Hana Francoske akademije je bil namesto pokojnega P. Painleva izvoljen matematik prof. Gaston Julia.

Gospodije!

Moderni vzorci blaga za spomladanske obleke

so dospeli. Najugodnejši nakup oblek po meri je in ostane pri

Drago Schwab, Ljubljana

Inž. Aubry s ženo

S P O R T

Planica z Norvežani

Velik odmev po svetu — Dokončni izid in še nekaj zanimivosti

Ljubljana, 26. marca. Še zmerom niso — in še dolgo ne bodo — utihnili odmevi nedeljske revije najboljših skakalcev na svetu v Planici in zdaj šele znova mirno v duhu se enkrat obudujemo skoraj nepojmljivo drznost, s katero so svigali ti veliki mojstri s severa v vrtočave značne višave in se kot ogromne ptice brez strahu in sigurno kot na ravnam vesdali na strmo doskočišče. Koliko je bilo treba volje in kolikokrat je bilo treba zleteti na visoki start, preden so ti mladi in žilavi smučarji, ki jim je ljubezen do zimске narave in belih poljan položena že v žil, dosegli v tej nevarni in najbolj drzni smučski disciplini dovršenost, s katero so v nedeljo fascinirali tisočglave množice in tvegali skoke v daljave 80 in 90 m! O njihovih sijajnih uspehih se je še v teku noči ponesel glas daleč gori na sever in na vse druge strani Evrope. Svoji malo po polnoči je klicalo našega sportnega urednika uredništvo lista »Shten« potene iz Oslo, ki je s svojimi poročili kot prvo razveselilo norveško prestolnico o krasnih uspehih norveških rojakov gori na ilirijanski skakalnici pod Jalovcem. Še bolj živahno je bilo seveda zanimanje iz bližnje Avstrije, iz katere so od vseh strani prihajala vprašanja o njenem najmočnejšem tekmovalcu Gregorju Höllu iz Mallnita. Tudi o njem smo lahko dali samo najboljše informacije; saj je zasedbo tretjega mesta v dolgi vrsti odličnih Norvežanov dokazal ogromen napredek avstrijskega smučarskega sporta, ki ima v Höllu najboljšega srednjeevropskega skakalca.

Vrstni red

Letošnja cvetna nedelja je bila tudi velik dan za vso Jugoslavijo: v Planici sta bila v nedeljo na naših tleh dosežena dosedaj najdaljša skoka na svetu, prav tako razveseljuje pa je dejstvo, da se je na tej tekmi znanca najdaljšega jugoslovenskega skoka dvakrat povečala in jo sedaj brani s 66 metri mladi Bohinjec Albin Novšak. Palme, ki je veljal kot favorit in bi bil gotovo zaslužil čast, da bi si bil na tej priložnosti pridobil mesto najboljšega Jugoslavana, je imel smolo pri drugem skoku na 66 m in je tako s 14. mestom zaključil vrsto plasiranih tekmovalcev. Ker zaradi slabega pregleda z opazovališča ni bilo mogoče točno beležiti vseh skokov do zadnjega glede izvedbe ob doskoku, ne bo odveč, če se enkrat objavijo službene rezultate z vsemi doseženimi daljavami v konkurenci. Slika je naslednja:

1. Birger Rund 218.2 (69, 79);
2. Sigmund Rund (oba NS) 217.2 (68.5, 86.5);
3. Gregor Höll (ÖSV) 214.7 (74, 81);
4. Olav Ulland 209.1 (71, 76);
5. Radmar Sörensen 205.5 (71, 75);
6. Per Jonson 203 (71, 80);
7. Sverre Lassen-Urdahl 201.3 (71, 71);
8. Olvin Alstad 197.7 (59, 66);
9. Reidar Hoff (vsi NS) 179.5 (63, 58);
10. Viktor Weissenbacher 171.2 (57, 63);
11. Gusti Mayer (oba ÖSV) 164.3 (59, 60);
12. Sigmund Gutormsen (NS) 154.5, 69, 82 p.);
13. Albin Novšak (Smuč. klub Bohinj) 154.1 (48, 57.5);
14. Franc Palme (Smuč. klub Ljubljana) 130.3 (55, 66 p.).

Na startu se je javilo izmed 16 prijavljenih 14 tekmovalcev, in sicer 9 Norvežanov — od teh 5 najmočnejših iz Kongsberga, 2 iz Oslo in 2 iz drugih klubov Norveške — 3 Avstrijci ter dva naša. Prišla nista Avstrijec Schrell in edini zastopnik prireditelja Milan Subic.

Nekaj zgodovine

V zvezi z nedeljskim zmagovalcem smučarskega sporta se je spet ozivila zgodovina našega mladega smučarstva in smučskih skokov. Pri nas so začeli prvi skakati l. 1921, kmalu potem, ko je začela takratna Sportna zveza propagirati sportno smučarstvo. Za svoje treninge in prireditve si je Sportna zveza zgradila v Bohinju majhno skakalnico, kjer se je vršil naš prvi smučski skok do dolžine 9 m. Potem je šlo polagoma navzgor in prvo državno prvenstvo v skokih je osvojil pokojni Joža Pogačar z daljavo 14 m. Torišče skakalnega sporta se je pozneje preneslo v Mojštrano, kjer so bili že doseženi skoki do 30 m. Novo dobo v razvoju smučskih skokov je otvorila dograditev Hanssenove skakalnice v Bohinju, kjer so bili izvedljivi že skoki do 50 m, ki so jih naši skakalci skoraj dosegli že v sezoni 1931-32. Lani so naši skakalci startali v Harachovu na Češkoslovaškem, kjer je naš šramel dosegel rekordno daljavo 54 m, letos pa je potegnil Palme znancko za 6 m višje na državnem prvenstvu, nadaljnjih 6 m pa si je privoščil v nedeljo Bohinjec Novšak, ki bo najbrž do druge sezone ostal na čelu naših najboljših skakačev.

Organizacija

Organizacija prireditve pod vodstvom našega smučske sekcije Ilirije g. Pipenbacherja je bila v splošnem dobra, med tekmo pa so se — kar je bilo sprito ogromnega navala občinstva skoraj neizogibno — vendarle pokazale nekatere slabosti strani, ki pa niso imele nobenih zlih posledic. Občinstvo je namreč zasedlo obe strani doskočišča in je skoraj po vsakem skoku sililo bolj na strmino, tako da so komaj spreti pomagala svarila sodniškega zbora — kar v ostalem ni njegova funkcija — in pa nekateri maloštevilni reditelji. Skakalnica je bila odlično prirejena, sneg so škropili s salinjakom in potresali s soljo, tako da je bila ploskev za ta pozni čas prav za prav izborna. Pri tej priliki moramo ugotoviti, da je tudi načrte za gradnjo te velike skakalne naprave izvršil stavbenik Rožman.

Odmev

Stiri leta je naš JZSS iskal priloznosti, da bi dobil na naše skakalnice enega izmed svetovnih Norvežanov, letos pa se je — potem ko je JZSS zaradi prevelikega finančnega rizika odstopil izvedbo tekme SK Iliriji — ponudila ta prilika v potencialni obliki in v Planico je prišlo namesto enega ali dveh kar devet Norvežanov. Prav te dni so končali svoje delo kot trenerji in vzgojitelji smučarskega naraščaja po raz-

nih srednjeevropskih državah in se sedaj — na našo srečo preko Planice — vračajo v domovino. Če bi bila omogočena tekma s takšno udeležbo sredi sezone, bi bile daljave na tej skakalnici najbrž še pri drugih rekordne, tako pa sta prišla na znamenje nad 90 m samo dva, v mejah med 80 in 90 m pa je bilo izvedenih okoli 15 skokov. Seveda pa to dvojje — skakalna tekma sredi sezone in udeležba tako številnih inozemcev — najbrž sploh ne bi bila izvedljiva in tako smo lahko samo ponosni na nedeljske uspehe in hvaležni SK Iliriji, da nam je za zaključek letošnje sezone priskrbela prireditelje, ki so ponesla glas o razmahu našega smučarstva in volji našega naroda za napredek na vseh poljih daleč po svetu.

Zanimivo je ugotoviti, da mednarodne tabele za oceno skokov nimajo izračunanih točk za daljave, kakor so bile v nedeljo dosežene v Planici in je moral sodniški zbor te točke ugotoviti šele kasneje, zaradi česar je bila tudi uradna klasifikacija po točkah objavljena šele naknadno, ko so bili najboljši izmed tekmovalcev že nagrajeni.

Svetovni rekorderji v Ljubljani

Kako globoko je nedeljska skakalna revija v Planici odjeknila po vsej Ljubljani, je dokazal snočni sprejem norveških skakalcev in Avstrijca Hölla na glavnem kolodvoru. Že dolgo pred prihodom večernega brzovalca z Jesenic se je zbralo na peronu, pred kolodvorom in po vsej Masarykovi in daleč po Miklošičevi cesti na tisoče ljubljancev, da bi videli in pozdravili nedeljske zmagovalce. Razpoloženo po mestu je dvignila še vojaška godba, ki je kmalu po 19. odkorakala s številnimi člani in prijatelji Ilirije na kolodvor. Na peronu sta pričakovala goste predsednik Ilirije dr. Lapajne in gen. tajnik JZSS Josi Gorec, ki sta po prihodu vlaka odvedla deveterico zastavnih in zagorelih atletov — junakov zračnih višav na snegu po vstabilu pred glavni vhod, kjer so jih sprejeli tri državne zastave, norveška, avstrijska in jugoslovenska. Tamkaj so se zbrali tudi uradni zastopniki in večerajšnji novinarski sodniki radeških tekem ter trume občinstva, ki so ob prihodu gostov pritisnile proti vhodu, da so se vrli Norvežani komaj branili na svojem mestu.

Godba je zaigrala pozdravni marš, nato pa so pozdravili zmagovalce za SK Ilirijo predsednik dr. Lapajne, za mestno občino ljubljansko dr. Grasselli, za JZSS pa generalni tajnik Josi Gorec. Vse tri dobrodošlice je občinstvo sprejelo z burnim vzklikanjem. Godba je nato zaigrala norveško himno, ki so jo iz krepkih pl. peli tudi gostje. Takoj nato pa se je formirala impozantna povorka, ki je z godbo na čelu krenila proti mestu. Mimo sodišča, »Evrope« in pošte je dolga vrsta smučarjev in smučaric s civiliz. spremila mile goste pred Kazino, kjer je bil njim na čast prirejen družabni večer. Tudi ta zabava je pokazala, da so Norvežani osvojili ne samo našo največjo skakalnico, temveč tudi naša srca. Prireditelji smo, da je ostal tudi njim snočni večer v prijetnem spominu. Bilo je pravo smučarsko veselje, ki ga je motila le trpka skrb, kdaj bomo spet imeli v gosteh takšne sportnike kot so ti zilavi sinovi hladnega severa!

Občni zbor Mariborskega smučarskega kluba

Nedavno je imel Mariborski smučarski klub svoj 4. redni letni občni zbor, ki ga je vodil predsednik g. Parma. Uvodoma je pozdravil vse navzoče, nato pa je g. Parma na kratko poročal o delovanju kluba v pretekli poslovni dobi. Iz poročila tajnice gđ. Kriste Ferencic posnemamo, da šteje klub 75 članov. Naglasila je, da letošnje delovanje kluba ni bilo tako, kot bi moralo biti. Program je bil skromnejši kot prejšnja leta. Prireditve so se precej dobro uspele, vendar je zadnja tekma skoraj popolnoma odpovedala. Blagajniško poročila, ki ga je podal g. Pilaj, izkazuje 2562.75 Din prebitka, klubovo premoženje pa znaša 6384 Din. Sledila so poročila tehničnega, tečajniškega in veseličnega referenta ter gospodarja. V imenu nadzornega odbora je poročal g. Rijavec ter predlagal razrešnico, ki je bila tudi soglasno sprejeta.

Sledile so volitve in je bila izvoljena naslednja nova uprava: predsednik kapetan v p. g. Miloš Gnuš, odborniki: gg. Vetrhi, Leznicka, Forstnerič, Pirnat, Vežjak, Heinrich, Ribič, Kaizer in Jakše. V nadzorni odbor pa sta bila izvoljena gg. ravnatelj Peric in Jakše. Pri raznoterostih so se obravnavale klubove zadeve. V debato so posegli gg. Vetrhi, Forstnerič, Parma in drugi. Na posled so tekmovalci izročili bivšemu predsedniku g. Parmu diplomu, nakar je bil občni zbor zaključen.

Turni smučarski tečaj SPD (od Staničeve koče do Vogla). Tečaj traja od 8. do 15. aprila. Udeležiti se ga morejo vsi oni smučarji, ki želijo spoznati najlepše predele smučarskega sveta in izpopolniti smučarsko znanje v visokogorski tehniki. Hrane ne bo treba nositi seboj. Koče so vse oskrbovane, na poti pa spremlja vodnik, ki bo na željo nosil tudi optnike in odvišne stveri. Program tečaja je: 8. aprila na Staničevi koči. 9. aprila vežbanje v okolici Kredarice in izlet v Gor. Krmo. 10. aprila preko Kredarice — Velopolje — Hribarico — Debeli vrh — planina v Lazu — koča za Jezerom. 11. aprila izlet na Vratca ali na Kal. 12. aprila Lanševica — Bogatin — Planina na Kraju. 12. aprila pod Skrbino na Vogel. 13. aprila izlet na Rodico ali na Šijo. Zadnji dan rezerviran za slabo vreme. Odhod iz Mojštrane v nedeljo dne 8. aprila ob 6. zjutraj. Nosači na razpolago. Prijave sprejema pisarna SPD v Ljubljani. Masarykova cesta, palača Grafike ali g. Bitenc Janec, Staničeva koča. Posoj za udeležbo je obvladenje pluznih obrov. Enotna cena za tečaj je 450 Din. Tečaj vodi savezni učitelj g. Janez Kveder.

SK Ilirija (lahkostilska sekcija). Drevi ob 18.30 bo v telovadnici osnovne šole na Grabnu gimnastični trening in country tek. To je tudi zadnji trening v telovadnici, zato se bo vršil po treningu strogo obvezen sestanek vseh članov zaradi razgovora o treningu na igrišču. Polnoštevilo!

Uprava teniških igrišč SK Ilirije sporoča vsem članom in prijateljem belega sporta, da se sprejemajo prijave vsak dan od 13. do 14. v kavarni Evropa. Članarina je ista kakor lani. Polovica igrišč bo urejena že prihodnji teden, tako da se bo z igranjem ob kolikor ugodnem vremenu že začelo. Posebno pozornost se bo letos posvetila predvsem družabnim igralcem, katerim bodo na razpolago poleg trenerja g. Haftla tudi klubski instruktorji, bodisi kot trenerji ali kot partnerji. Ilirija razpolaga s osmimi odlično urejenimi prostori, obširno garderobo in prihami ter nudi še tako razvajanemu sportniku vse potrebne higienske prednosti in udobnosti. Hitite s prijavi, vse potrebne informacije dobite v kavarni Evropi vsak dan od 13 do 14.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 14.30 strogo obvezen trening. Priti morajo: Jug. Boncelj, Baum, Pišek II., Golob, Klopčič, Svetec, Sinkovic, ob 16.30 Starec, Bertonec II., Bervar, Sinkovic, Jež, Terček, Erman, Šlamberger, Zemljčič, ob 17.30 Hasl, Pišek I., Zemljak, Bertonec I., Pupo. Danes ob 20. seja sekciješkega direktorija v klubskem tajnistvu.

Iz LNP (poškodbeni fond). Danes ob 19. seja poškodbenega fonda v tajnistvu podseveza. Polnoštevilo!

Pripravljalni odbor za ustanovitev celjskega pododbora Koturskega saveza kraljevine Jugoslavije se je osnoval v Celju. V tem odboru so gg. Mirko Fajš, Avgust Sumer, Alban Zupanc, Josko Aman, Alojz Terček in Anton Špes.

Kolesarska dirka Celje — Vojnik — Celje. Klub slov. kolesarjev v Celju je priredil v nedeljo 25. t. m. popolnedej odprto klubsko dirko na progi Celje — Vojnik — Celje (114 km). Start in cilj je bil pred gostinjo g. Svetla v Gaberju. Dirkači so se podali na start iz klubovega lokala v hotelu »Hubertus« v sprevedu, kateremu na čelu sta vozila dva klubova člana na stariških kolesih, kar je vzbujalo splošno pozornost. Rezultati dirke so naslednji: Glavna skupina: 1. Slavko Lampret 26.05; 2. Stevo Hrešč 26.05 ena petina; 3. Franjo Kajtner 26.06. Juniorska skupina: 1. Drago Ribič 26.07; 2. Ivan Škvarča 29; 3. Anton Košec 29.15. Izven konkurence sta vozila Andrej Kogler in Stefan Rozman, oba člana SK Maratona iz Maribora. Prvi je privozi na cilj v času 26.09 eno petino, drugi pa je zaradi defekta izstopil. Vreme in progla sta bila zelo ugodna. Na startu in cilju je bilo zbrano mnogo občinstva.

Nezgod slovenskega trgovca v Beogradu

Beograd, 25. marca. Vinski trgovec Josip Jagodnik, ki je po rodu iz Slovenske Bistrice, si je s svojo trgovino zelo opomogel v prestolnici, tako da ga kot lastnika štirih ali petih hiš smatrajo za bogataša. Tamle leta 1932. se je pogodil s stavbenikom Filipom Seebachom za zgradbo peteronadstropne hiše v Karagjorgjevičevi ulici št. 23. Pogojeni znesek je znašal okoli 800.000 Din. Ko je bila hiša dozdana, je bilo treba še raznih naknadnih del, tako da je stavbenik zahteval poleg pogodjenega zneska za zgradbo še nekaj nad 336.000 Din za ta dela, ki po njegovem mnenju niso bila všteta v prvotni pogodbi. Kakor trdi stavbenik, je trgovec Jagodnik plačal samo prvotno pogodeno vsoto, češ, naknadno zahtevano doplačilo pa da bo poravnal v kratkem, česar pa ni storil kljub ponovni stavbenikovi zahtevi, ki se je napolnil obrnil na stalno razsodišče beograjske obrtniške zbornice. Razsodišče je vključil raznim zaprekan poslovalo zelo hitro. Stavbenik je vložil

tožbo 3. novembra lanskega leta in za 29. novembra je bil že razpisan narok. Ker se stranki nista na tem naroku poravnali in je tožitelj zahteval mnenje izvedencev, je razsodišče izročilo stvar v presojo izvedencev, ki sta jih določili stranki. Do končne razprave je prišlo potem predvečerajšnjim. 23. t. m. Razprava se je vršila celo popoldne do večera in je zvečer razsodišče izreklo razsodbo, po kateri je trgovec Josip Jagodnik dolžan plačati tožitelju samo 29.101 Din za dodatna dela, ki so šla nad prvotno pogodbo, in pa vse stroške in plačane pristojbine.

Pri razsodbi navzoči stavbenik Filip Seebach in njegov brat Andrej, ki je njegov družabnik, sta bila zelo razočarana zaradi te razsodbe, ker sta bila prepričana, da bo razsodišče v polni meri ugodilo njuni zahtevi. Razsodba ju je zadelo še tem huje, ker sta s to stavbo imela izgubo in sta, kakor sta trdila, zato celo ostala dolžna delavcem, ki so bili zaposleni na stavbi. Prav posebno pa je razburila razsodba Andreja Seebacha. Ko je ob izhodu iz sodne dvorane zagledal trgovca Jagodnika, ki je bil seveda zelo zadovoljen z razsodbo, je segel v žep, v katerem je imel nož za dela v sadri, in je Jagodnika trikrat zabodel z njim.

Dozdevno smrtno nevarno ranjenega Jagodnika so prepeljali z avtom reševalne postaje v sanatorij »Vardar«, kjer se je ugotovilo, da rane na levem pleču, levi strani hrbta in levi roki niso posebno težke in bo ranjenec kmalu okrevale.

Napadalec je po izvršenem dejanju nekaj časa begal po ulicah, potem pa se je sam zglasil na policiji, ki ga je seveda priprila. Izjavil je, da ga je razsodba, ki je prisodila bratu samo 29.000 namesto 336.000 Din, za kolikor ga je po njegovem prepričanju oškodoval Jagodnik, toliko razburila, da se mu je zmislilo pred očmi in ni vedel več, kaj počneja. Tako se mu zdi, kakor v meglji, da je zabodel Jagodnika, to da kolikokrat in kam, pa ne ve. — Andreja Seebacha je policija izročila sodišču. V stavbeniških krogih se trdi, da sta Seebacha navadna zidarja in sta se brez koncesije bavila s stavbeniškim poslom. Zidavo Jagodnikove hiše da sta prevzela za znesek, ki je bil za polovico nižji od najnižje med drugimi ponudbami, in da je potem pač zato prišlo do take razlike v ceni in do spora z lastnikom hiše.

Radio

Sreda, 28. marca.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.40: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Komorna glasba radio - kvinteta. — 18.30: Radio orkester. — 19: O pasijonskih procesijah in igrah (Vera Dostalova). — 19.30: Literarna ura: Knjižni pregled (g. Podbevšek). — 20: Prenos opere iz gledališča V odmoru napoved časa in poročila.

BEograd 17.30: Godba na pihala. — 19: Orkestralni in pevski koncert. — 20: Program iz Ljubljane. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Lahka glasba. — 20: Prenos iz Ljubljane. — 22.15: Plesna muzika. — PRAGA 20.15: Plošče. — 20.45: Koncert orkestra. — BRNO 19.20: Šramel kvartet. — 19.50: Prenos programa iz Prage. — VARŠAVA 19: Prenos Wagnerjevega »Parsifala« iz gledališča. — DUNAJ 12: Plošče. — 17.20: Sodobni avstrijski skladatelji. — 19: Pevski koncert. — 21: Večer romantične glasbe. — 22.25: Plošče. — BERLIN 20.30: Orkestralni in violinski koncert. — 22.30: Lahka glasba. — KÖNIGSBERG 20.30: Zabaven program. — 21: Melova Igra apostolov. — 23: Nočni koncert iz Monakovega. — MÜHLACKER 20.30: Komorna glasba. — 23: Koncert Dvořakove glasbe. — 24: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 18.15: Violinska skladbe. — 19.20: Arije. — 20.15: Slušna igra. — 22.30: Koncert ciganske kapele. — 23: Orkester. — RIM 17.10: Lahka glasba. — 20.45: Mešan program. — 22: Plesna muzika.

Repertoar

DRAMA.

Začetek ob 20.

Torek, 27.: Zaprtlo.
Sreda, 28.: Pasijonska igra INRI, Cetno od 20 Din navzdol.
Četrtek, 29.: INRI. Izven. Cene od 20 Din navzdol.
Petek, 30. ob 15.: INRI. Izven. Cene od 20 Din navzdol.

OPERA.

Začetek ob 20.

Torek, 27.: Halka. Svečana predstava v proslavo godu preodrednika poljske republike maršala Piłsudskega.
Sreda, 28.: Zaprtlo.
Četrtek, 29.: Zaprtlo.
Petek, 30. ob 19.: Parsifal. Izven. Zetičane cene.

Posestniki gledališča s dežele se opozarjajo da živijo pri predstavi pasijonske igre »Parsifal« 25% popust od razglašene cene, ako se izkažejo pri blagajni z žigom domačega župnišča ali šolskega upravitelstva. To velja za skupine najmanj 5 oseb ali posameznike. Opozarjamo, da so te ugodnosti deležni izključno gostje s dežele.

Premiera vledela »Bratje Karamazovi« v dramatičnem gozpu Cirila Debeve, ki delo tudi montira na oder, bo na veličastno nedeljo zvečer ob 20. uri. Opozarjamo na ta senzacionalni večer, ki bo brez dvoma tvoril enega viškov letošnje sezone. Predstava je izven abonmana.

Svečana predstava »Halka« bo danes 27. marca. — Predstavi bo prisostvoval poslanik na našem dvoru gosp. Schwarzburg-Günther, ki bo pred predstavo tudi spregovoril o pomenu poljskega narodnega praznika. Predstava se vrši izven abonmaja po znižanih cenah.

Wagnerjev »Parsifal« se poje prvič v tej sezoni na veliki petek ob 19. uri zvečer. Začetek vsakega dejanja bodo naznane fanfare z balkona opere. Vsi dolžine dela je po I. dejanju 40 minutna pavza. Edina ponovitev »Parsifala« bo v nedeljo ob 15. uri popoldne, na kar prav posebno opozarjamo posetnike s dežele, ki uživajo za to predstavo 25% popust, ako se izkažejo z žigom domačega župnišča ali šolskega upravitelstva. Obe predstavi sta izven abonmaja.

Mariborsko gledališče

Torek, 27.: Zaprtlo.

O veliki noči bo premiera Fomsthorjeve opere »Goranjski slavček«. Ta slovenska opera je v novi predelavi dosegla v Ljubljani rekordno število uprizarj. Premiere pripravljata režiser VI. Skrbinšek in kapelnik Herzož. Zasedba: Vdovo Majdo poje Zamelj — Kovičeva kot gost, Minka je Udovičeva, Ninon Barbičeva, Chansonetta poljski Neralič kot gost, Franja Sanein, Struklja P. Kovič, Raidija Medven, krčmarja Gorinšek in Levra Skrbinšek.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlažnost, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1-10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo druge najnižjo temperaturo.

26. marca

Ljubljana 7, 762.5, 6.2, 94, mirno, 10, —, —; Ljubljana 13, 759.7, 15.9, 62, NEI, 10, —, —; Maribor 7, 761.8, 7.0, 90, SW, 5, —, —; Zagreb 7, 761.3, 10.0, 80, ENEI, 9, —, —; Beograd 7, 761.6, 11.0, 65, SE, 4, —, —; Sarajevo 7, 764.6, 3.0, 90, mirno, 7, —, —; Skopje 7, 764.7, 7.0, 90, mirno, 7, —, —; Split 7, 763.5, 13.0, 50, SE, 9, —, —; Kumbor 7, 763.4, 13.0, 70, E, 7, —, —; Is Raba ni deževje.

Temperatura: Ljubljana —, 8.3; 17.6, —; Maribor 17.3, 6.0; Zagreb 18.0, 9.0; Beograd 22.3, 10.0, Sarajevo —, 2.0; Skopje 21.0, 2.0; Split 19.0, 11.0; Kumbor —, 10.0. Sonce vzhaja ob 5.52, zahaja ob 18.31.

RAZUMEN TRGOVEC NE UGIBA

kje bo oglaševal, ker ve, da ima le dnevnik z vedno polnim malim oglasnikom maso kupnomočnih čitateljev.

Za večjo elektrotehn. delavnico iščemo elektro-mehanika ali tehnika

absolventa Tehn. srednje ali delovodske šole, samostojnega v ovijanju motorjev. Prednost imajo reflektanti z znanjem električnega varenja. Ponudbe na oglas. odd. »Jutra« pod št. »14«. 3113

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancom nasnanjamo žalostno vest, da je naša mama, stara mama

MARIJA GOMIRŠEK roj. SENICA
soproga zdajrednika finančne kontrole v pokojni umrla danes zjutraj ob 6.1/2 uri, preživena s sv. zakramenti, v starosti 53 let.

Pogreb predrage pokojnice bo v sredo, dne 28. marca ob 1/3. uri popoldne iz hiše žalosti Med Hmeljniki št. 2 k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 26. marca 1934.

Žalujejo soprog, otroci: ROZI por. ŠKERBIC, DORA, RIHARD, FRANC. 3118

ZOBOL
odpravi ALGA
Pri trganju v glavi in zobeh se ponavadi priporoča masaža
Za masažo je dobra
ALGA SE DOBIVA POVSOD.

VRZITE ČOPIČ IN MILO

za britje, ki ste ju dosedaj potrebovali, proč! Razvite kremo s katero se boste brili

RAZVITE
krema je zadnja novost znamenitih francoskih kemikov, ki so se dolga leta ukvarjali s to kremo, kako bi poslovnemu svetu prihranili čas in zoprti milijne brade s čopičem, in so povsem uspešni.

Dobiva se v vseh boljših trgovinah. Glavni zastopnik za Jugoslavijo

Milanović i brat, tel. 21-124, Beograd
KNEZ MIHAJLOVA 39 3076

Naš predobri oče, tast in stari oče, gospod
Jurij Gregore
dežnikar

je danes ob 4. uri zjutraj končal svojega življenja težko pot v starosti 81 let. Pogreb blagega pokojnika bo v torek, dne 27. marca 1934 ob 16. uri popoldne iz hiše žalosti.

Priporočamo ga v blag spomin in molitev.

Novo mesto, dne 25. marca 1934.

JURIJ, KAROL, ALBIN, sinovi; LOJZKA, CELESTINA, hčerka; vnuki in vnukinja. 3111

